

Biblioteca 14
ASTRA, Sibiu

P.C.N.

92
05
T₁-230

Petri Vintze
Registratoris.

2447

F

2te - pulsan. S. Auctal
Callegrinella

S
M
DU
M
PE
U
M
C
q
a
V

REVERENDI PATRIS
JOAN. FRANCHINI

DE MUTINA,

Ordinis Minorum Seraphici
Patris S. FRANCISCI
CONVENTUALIUM

OLIM

PROCURATORIS GENERALIS,

DE

ANTIQUIORITATE
FRANCISCANA

Conventualibus adjudicata

APOLOGEMA

Denuò recusum.

ET IN V. CONVENTU CLAUDIOPOLITANO
AD SS. PETRUM, & PAULUM APOSTOLOS,

*Munificentia Cujusdam Domini
Patroni, & Mecænatis Gratosissimi, Sera-
phico Ordini Nostro singulariter
addicti.*

AUDITORIBUS OBLATUM.

Claudiopoli, Typis Academ. S.J. An. 1753.

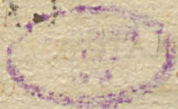
D U M
UNIVERSAM PHILOSOPHIAM,
Ad mentem Doctoris Subtilis
JOANNIS DUNS-SCOTI
MINORITÆ CONVENTUALIS,
Publicè propugnaret

Venerabilis, ac Religiosus Frater
BARTHOLOMÆUS TÔRÔK Ordin.
Min. S. P. FRANCISCI Conventualium
Philosophiæ Auditor absolutus.

P R Æ S I D E

R. P. NICOLAO TÔRÔK
Ejusdem S. Ordinis AA. LL. & Philoso-
phiæ Professore emerito.

ANNÔ M. DCC. LIII. MENSE JULIO, DIE

THESES EX UNIVERSA PHILOSOPHIA.

I. Logica est scientia de *Sylogismo*. 2. Simpliciter speculativa. 3. Ad acquirendas *methodicè* alias scientias *moraliter* necessaria, iisque velut *organum* præmittenda. 4. In qua habitâ præceptorum, & materiæ notiâ plenâ, nulla datur difficultas exequendi præcepta. 5. Mens Logicalibus instructa regulis aptissimum dijudicandæ veritatis est *Cyterium*. 6. Quare sensus à legitimo veritatis *Cyterio* removemus. 7. Generalem verò *Cartesii* dubitationem fictas inter fabulas reputamus. 8. Faber *Chymararum* solus est intellectus creatus. 9. Distinctionem formalem ex natura rei SCOTISTICAM ratio ipsa probat naturalis. 10. Cui sociam adjungimus præcisionem objectivam. 11. Dantur naturæ *Metaphysicè* universales à parte rei. 12. Sicut & relationes reales extremis superadditæ. 13. Eadem propositio contingens de vera in falsam, & e contra transire potest. 14. Scientiæ verò ea inest vis, ut si quam in mente opinionis formidinem, aut fidei obscuritatem offenderit, penitus propulset. 15. Corporis naturalis, de quo agit *Physica*, duo habentur principia in *facto esse*: materia scilicet, & forma. 16. Circa quarum notiones varia extant Philosophorum placita, sed nos *Peripateticum* amplectimur *Systema*. 17. Ac proinde formas materiales de potentia materiæ educi censemus. 18. Ita, ut illas successive, imò etiam (si Deo placet) conjunctim in se suscipere valeat. 19. Non tamen æqualiter in quamlibet earum cæco quodam appetitu sic rapitur, quasi verò Nobilioribus præ Ignobilibus pretium ponere non sciret. 20. Totum substantiale compositum, à materia, & forma unitis realiter distinguit SUBTILIS DOCTOR, cui lubenter subscribimus. 21. *Chrysopæam* theoreticè defendimus, in praxi Chymicorum dexteritati committimus. 22. Infinitum creatum *Catborematicum* implicat. 23. Secus ens permanens ab æterno. 24. Compositionem contioui fateamur explicatu difficilem, quæ tamen per divisibilitatem partium in infinitum, utcumque salvatur. 25. Ad locandum requiritur immobilitas. 26. Datur *æther* corpora etiam durissima permeans. 27. Nulla igitur est necessitas vacui *Coacervati*, aut *disseminati* etiam ad salvandam condensationem, & rarefactionem. 28. Quæ nihil aliud præferret, nisi majorem, vel minorem extensionem localem. 29. Causa

continuari motus projectorum non ab aëris *recursu*, aut
ejusdem *elaterio*. 30. Verum ab impetu impresso est auspi-
canda. 31. Vis autem *elastica* à natura inherens corporum
elastorum. 32. Motus horrois vacui, & mirabiles illi effe-
ctus, qui in Machina *pneumatica* ope *Antliae* exhibentur,
verius adscribuntur aëris ponderi, vel *elaterio*, aut utrique
33. Elementa manent *virtualiter* in mixtis. 34. Et gravitas
in locis etiam propriis, quod ex *hydrostatica* fundamentis
luculenter ostendi potest. 35. Tria sunt insigniora Caele-
rum *Systemata*: *Ptolomaei*, *Tychonis*, & *Copernici* Quodnam
ex his praefendum, & ad explicanda *phaenomena* sit ma-
gis idoneum? decidant Astronomi. 36. Nos tres Coelos *totali*:
Planeticum, *Stelliferum*, & *Empyreum* juxta D. Paulum
2. *Cor.* 13. sufficere arbitramur. 37. Plantae nascuntur
ex semine. 38. Bruta non sunt mera *automata*. 39. Orga-
num tactus sunt papillae nervae per totum corpus diffu-
sa. 40. Motus aëris per quem sonus propagatur non est *un-*
dulationis, sed tremor, aut fremitus quidam. 41. Sanguis
non informatur ab anima. 42. Dantur species sensibiles ad
sensationem requisitae. 43. Oculus nec per Deum potest
videre corpus absens. 44. Bene verò indivisibiliter existens.
45. Affectiones sensibiles non sunt merae animae percepti-
ones, aut *ideae*. 46. Sed praefereunt quidpiam reale. 47.
Anima hominis vi suae naturae ita subsistit, ut corpore de-
tracto perseveret. 48. Adeoque non solum favore Dei, sed
etiam natura sua est immortalis. 49. Duos in illa admitti-
mus intellectus, *agentem* nimirum, & *patientem*. 50. A-
gens per conversionem ad *phantasmata* species intelli-
gibiles cudit, & patienti intellectui imprimit. 51. Qui subin-
de producit *Verbum* seu intellectionem. 52. Quae non in
productione, aut receptione, sed in operatione vitali for-
maliter consistit. 53. Ad cognitionem *abstractivam* semper
requiritur species impressa. 54. Nunquam ad *intuitivam*.
55. *Ontologia* prima *Metaphysicae* pars agit de ente, & il-
lius attributis generatim. 56. *Pneumatologia* de entibus
spiritualibus speciatim. 57. Conceptus entis ut sic perfe-
ctè praescindit ab inferioribus. 58. Possibilitas *Logica* re-
rum *intrinsicè* quidem à seipsis, *extrinsicè* tamen à co-
gnitione Dei est desumenda. 59. Possibilitas verò *Physica*
ab omnipotentia Divina. 60. *Subsistentia* creata consistit
in hoc, quod natura substantialis non communicetur
supposito Dei. Cui sit HONOR, & GLORIA.

EGO infraſcriptus ſecundum Opuscu-
lum Adm. R. P. Mag. Joannis Franchini de Mutina noſtri Ordinis Procurat. Generalis, cujus titulus eſt: *De Antiquioritate Franciſcana & Conventualibus adjudicata, Apologema*; juffu Reverendiſs. Patris Miniſtri Generalis, diligenter, & accuratè perlegi, in quo cum nihil contra fidem, nec contra bonos mores agnoverim, ipſum cenſeo publici juris fieri poſſe per Typographos. Dat. Romæ 3. nonas Dec. 1682.

Fr. Bonifacius Auguſtini de Monte Ulmi Examin. Episcop. ac Collegi D. Bonaventuræ de Urbe Regens, & Rect.

FR. JOSEPH AMATUS A MASSAPHRA Art. & S. Theol. Mag. & Ord. Min. Convent. Min. Gen.

SECUNDUM Opusculum P. Mag. Joannis Franchini de Mutina noſtri Ordinis Procuratoris Generalis, inſcriptum: *De Antiquioritate Franciſcana, Conventualibus adjudicata*, à duobus noſtri Ordinis Theologis, quibus id commiſimus, reviſum, nullaque dignum animadverſione repertum, concedimus poſſe typis dari, quantum in nobis eſt, & ſi ita placuerit iis, ad quos ſpectat.
In quo:

In quorum fidem &c. Dat. Romæ apud
SS. Apostolos idibus Dec. 1682.

*Fr. Joseph Amato de Massaphra Min. Gen.
Fr. Berardus Berardi Secret. Ord. S. Assistens.
Illustriss. S. Reverendiss. Domine.*

Opusculum de antiquioritate Fran-
ciscana à Fr. Joanne Franchino
de Mutina Procuratore Ordinis Mino-
rum Conventualium Romæ commo-
rante, compositum, supplicat ipse Au-
thor precatur, posse typis dare alibi
quam Romæ, extra Urbem scilicet im-
primendo cum dispensatione, & facul-
tate quam consequatur &c.

*Essendo stato riveduto, S. approvato in Ro-
ma, si potrà concedere, se così stimerà bene il P.
Reverendiss. Maestro del S. Palazzo Apostol.*

I. de Angelis Archiep. Urb. Vicesger.

Imprimatur,

Fr. Joseph Clarionus Ord. Præd. Revm. P.
Magistri Sacri Apostolici Palatii Socius.

Imprimatur, si videbitur,

Pro Illustriss. & Reverendiss. D. Ste-
phano Ricciardo Epif. Sutrino, &
Nepesino, Dominicus Perleonus Ca-
nonicus, & Vicarius Foraneus.

Imprimatur Ronciloni,

Fr. Bartholomæus Antonellus Mag. Ord.
Carm. & Reverendiss. P. Magistri S.
Apostol. Palatii Vicarius.

ANTIQUIORITATE

FRANCISCANA.

SUMMARIUM.

1. *Occasio Apologematis.*
2. *Antiquioritas Franciscana quomodo Patri-
bus de Observantia asseratur.*
3. *Ipsorum rationes asseruntur.*
4. *Conventualibus quare, & ex quot capi-
tibus conveniat,*
5. *Per quæ dividitur Apologema.*

SCRIBENDI hæc mihi causa Apu-
liæ, quam Dauniam veterum an-
tiquiores vocitabant, (nunc Prin-
cipatus, & Comitatus Provincias Regni
Neapolitani indigenæ appellant) Civi-
tas Episcopalis Isernia, Cœnobium ha-
bet Minorum Conventualium funda-
tum anno 1259. & aliud Minorum Ob-
servantiæ ab anno 1506. agiturquæ in-
ter hos Conventus de præcedentia in a-
ctibus publicis, ab anno. 1662. quo
cepit hoc controversi,

2. Hac occasione Assertor jurium Patrum de Observantia, ut ex antiquioritate ipsorum dignioritatem, & consequenter jus precedendi deducat, licet per nudam assertionem, absque justificationibus enunciet, fidenter tamen pronunciat, 3. quod Ordo PP. Observantinorum sit institutus, atque confirmatus priusquam Ordo Conventualium, quia ille suam originem deducit à primæva Seraphica paupertatis institutione, nempe ab anno 1221. iste verò inceperit anno 1517. quo facta est divisio Ordinis ex Constitutione Leonis X. Nec posse Conventuales dici antiquiores in loco, quia licet Conventum habuerint Ifernica ab anno 1259. Patres verò Observantini anno 1506. tamen quia à primæva institutione Ordinis non erat Religio Conventualium in rerum natura, sed sumpsit initium ab anno 1517. ut liquet ex Bulla Leonis X. non potest pro Conventualibus stare anterioritas temporis; nam antea tota Seraphica Religio unum tantum corpus constituebat, communemque vitam agebat, unica forma habitus, sub unica Cruce, sub unico Generali; at quia aliis desolentibus à rigore paupertatis, aliis verò nequaquam, nec conveniebant, anno 1517. deventum

fuit

fuit ad divisionem Ordinis, cum assignatione nominis Conventualium, firmo remanente Observantibus cum titulo Ministri Generalis totius Ordinis, ac sigillo Religionis, in signum majoritatis, & antiquioritatis originis; ideoque Conventuales debere locum digniorem, ac præcedentiam antiquioritati præfatæ Observantinorum.

Et quia aliàs vel talia, vel similia à quibusdam (etiam Scriptoribus) licet non tam apertè, enunciata fuerunt, & Nostrates tam manifestæ veritatis impugnationem parvipendentes, despectu, vires vel addere, vel non minuere; ex debito, & Officii, & filialis obligationis, pro Religione, cujus (quamquam immeritus) sum, & Procurator, & filius, Provinciam licet duram suscipio, cum durissimum sit prima principia probare; quod tamen pro virium tenuitate aggrediar, 4. Probans antiquioritatem Franciscanam stare pro Minoribus Conventualibus, qui nedum fuerint ante annum 1517. sed & ante annum 1220. Observantinis postea supervenientibus post annum 1350. quod hoc ordine præstabo.

5. Primo leviter examinando quasdam

4
dam clausulas allegationis adducta.

Secundo probando antiquioritatem
Conventualium per Scriptores alienos,
& Concilia.

Tertio eamdem asserendo ex confes-
sione Scriptorum Observantinorum.

Quarto id totum firmando per Sum-
mos Pontifices, ipsorumque Constitu-
tiones.

Quinto adducendo rationes positivas
pro Conventualibus.

Sexto pluribus sectionibus præcluden-
do effugia, quibus elusio tam claræ ve-
ritatis posset tentari. Sit igitur.

SECTIO PRIMA.

Levi examine perpenduntur quædam
clausulæ adversantes.

SUMMARIUM.

1. Ostenditur primam rationem pro Observantinis non probare.
2. Secundam fallaciæ labe inficere argumentum.
3. Tertiam assertum non posse probare.
4. Quartam mendosè putari scriptam, ne dicatur oppositum probare.
5. Quintam contradictione vitiari.
6. Sextam ex repugnantia terminis.
7. Septimam involvere contradictionem.
8. Octavam Conventualium existentiam approbare, non reprobare.
9. Nonam deficere in fundamento, cum Bulla non habeat id, quod asseritur.
10. Sigilla Ordinis Minorum nunquam tradita P. Generali de Observantia.
11. Qui nec ullam unquam jurisdictionem exercuit in Conventuales.

S E C T I O I.

1. **P**rima igitur clausula PP. Ob-
servantinos institutos, & con-
firmatos asserit (sed non justificat) an-
te Conventuales ; sed non dicit quo an-
no instituti , quo confirmati , à quo
Pontifice , ut opus esset , & uti dicam
ego inferius ; ipse verò non dicit , quia
ante illum annum , per plura sæcula
teneretur fateri extitisse Conventuales.

2. Alia causa deviat à Chronologica
temporis assignatione per confusionem
abstracti cum concreto , effugitque à
causa efficienti ad finalem , dicens , quod
originem deducunt à primæva Seraphi-
cæ paupertatis institutione , nempe ab
anno 1221. Fatebor paupertatem Fran-
ciscanam tunc incepisse , sed non quæ-
rimus de paupertate , quærimus de pau-
peribus , scilicet de iis habentibus pro
instituto arctiorem paupertatem quàm
Conventuales , an inceperint ante , vel
post Conventuales , & an illa pauper-
tatis sit causa finalis , vel originalis.
Hæc duo non sunt confundenda , sed
dilucidè , & sejunctim pertractanda.

3. Tertia clausula , quod Conventu-
ales inceperint anno 1517. gratis ad-
ducitur , cum non adducantur verba
Bullæ

Bullæ instituentis hunc Ordinem Conventualium; & certè non possunt adduci, quia illa Bulla numquam quid tale, immò nec quid simile habuit.

4. Quarta clausula est non posse Conventuales dici antiquiores Iserniæ, licèt habuerint Conventum ab anno 1259. scilicèt annis 247. ante PP. Observantinos, quorum Conventus fuit ibidem fundatus anno 1506. In hac suspicor mendam Amanuensis, qui transcribendo erraverit, cum duo sæcula anterioritatis in loco, certissimè sufficiant ad statuendam antiquioritatem in Civitate Iserniæ pro Conventualibus.

5. Quinta clausula non supplet, dicendo, quod anno 1259. non erat Religio Conventualium in rerum natura, quia qui non est, non habet, si habere sequitur ad esse: Conventuales, qui conceduntur habuisse anno 1259. debent concedi fuisse anno 1259. Vel ænigma, vel contradictio.

6. Sexta clausula, quod antea tota Seraphica Religio unum tantum corpus constituebat, sinè diversitate habitus, crucis, Generalis &c. aperte pugnat cum clausulis præcedentibus, quia hæc

totâ Religio, si est aliquod totum, habet partes, nec soli Observantini poterant esse illa tota Religio, aliàs fuisset unica pars, à qua non est totalitas, sed simplicitas rei; unde si pro partibus illius totius existentis ante Leonem X. enumerandi sint saltem duo Ordines, vel Ordo, & Congregatio, numquam excludentur Conventuales ab hac saltè ratione partis, & consequenter hæc pars (scilicèt Conventuales) quæ fuit quando erat illud totum præexistens Leoni X. non potuit incipere esse sub Leone X.

7. Septima quoque clausula eodem pede claudicat; si enim ante Leonem X. alii deflexerunt à rigore paupertatis, alii verò nequaquam, jam habemus, quod ante Leonem X. existebant Conventuales deflectentes à rigore paupertatis, qui idcirco nequibunt dici incipisse sub Leone X.

8. Octava clausula in idem labitur, quia si anno 1517. deventum fuit ad divisionem Ordinis, divisio separavit præexistentes, nempe Conventuales, & Observantinos, quos ambos necesse est præexistisse divisioni, aliàs divisio, quæ
secun=

secundum Aristotelem, & veritatem debet esse saltem bimembris, nisi præextitissent, & Conventuales, & Observantini, non fuisset divisio. Quo & ulterius concludetur, quod si ante Leonem X. erat unus Ordo, & à Leone dividente cæperunt esse duo Ordines, ratione divisionis probabitur contemporaneitas, non antiquioritas, & sic ratio non concludet, nec afficiet Conventuales.

9. Nona clausula *cum assignatione nominis Conventualium*, asserit factam divisionem, & laborat morbo tertiæ, non dans verba illa imponentia tale nomen, quod præstare debuisset, ut justificatè probaret, sed non præstitit, quia gratis asseruit impositum à Leone X. nomen, quod obtinueramus ab Innocentio IV. anno 1250. ut infra ego fufius ostendam.

10. Ampullositati sequentium non respondeo, quia sunt extra aleam causæ, usque satis dedit Gabriel Faber Parisiensis, tunc Procurator Ordinis demonstrans, nec sigilla Religionis unquam fuisse data Observantinis à Conventualibus, quod & liquet ex numquam ju-

fificato ipsorum asserto, & ex ipso sigillo Generalis Observantini, cujus marginibus inscribuntur hæc verba, *Sigillum Ministræ Generalis totius Ordinis Minorum*, quibus verbis non erat, cur uterentur nostri Generales ante Leonem X. cum tunc esset unus Ordo, nec ulla esset quæstio de jurisdictione, quoad subjectionem, ideoque sigillo Ministrorum non insculpebantur illa verba, nec unquam transit sigillum ab Ordine ad Ordinem, ut patet ex antiquissimis sigillationibus factis ante Leonem X. à nostris Generalibus, in quibus eadem effigies sunt, quæ in nostro actuali sigillo cernuntur; II. nec Generalis Observantinus ullam unquam exercuit jurisdictionem in minimum Laiculum Conventualium, vel Capuccinum, vel Tertii Ordinis Italici, unde totus Ordo Franciscanus ipsi non subest, sed soli Observantini subsunt Generali Observantino, cujus totalitas est mera titularitas. Ex quibus, aliisque disertè adductis à Fabro prædicto in suo *Speculo Status Religionis Franciscanæ Conventualium* patet Bullas Leonis X. nec esse in usu, nec unquam fuisse, in iis,

datas.

datas executioni, tempúsque jam esse ipsas non amplius recantandi.

Hæc autem placuit attingere, ut everso Partis fundamento, nostris felicior detur manus, hisque præmissis, quæ deductivè, & ad hominem, ut ajunt Dialectici, non verò assertivè sunt prolata, ad positiva, eaque justificantissima fundamenta progrediamur.

S E C T I O S E C U N D A.

Antiquioritas asseritur Conventualibus à Scriptoribus externis.

S U M M A R I U M.

1. Statuitur ratio computandi annos Ordinis.
2. Eminentiss. de Luca antiquioritatem præ Conventualibus statuit.
3. Moriggia, Religionum originis Scriptor Conventuales omnibus Franciscanis factetur antiquiores.
4. Marullus originem Observantia posteriorrem Minoribus narrat.
5. Ricciolius itidem,
6. Imò & Laertius Cherubinus.

7. *Cum Thoma la Grue ,*
8. *Hieronymo Sorbo ,*
9. *Raphaele Volaterrano ,*
10. *Spondano ,*
11. *Francisco Longo à Corriolano.*
12. *Ex Concilio Constantiensi quando inceperint PP. Observantini :*
13. *Et concordat Concilium Basileense ,*
14. *Conventuales appellantur communitas Ordinis in Constantiensi ,*
15. *Unde antiquioritas Conventualium elucescit.*

1. **H**OS sine ulla animi affectione candidè locutos non ambigo , cum neutrius Ordinis essent , unde sine laebe , vel suspicione passionis humanæ audientur. Quia tamen initium Ordinis Minorum alii à primo recessu S. Francisci , alii ab adjunctione Sociorum , alii à confirmatione regulæ , vel prima , vel secunda computant , hic pro nunc supponemus ante annum 1220. incepisse Ordinem Minorum , non curantes de Scriptorum discrepantiis circa tempora illa ante 1220. sed procedentes ad ea , quæ ad nostrum punctum colligant.

2. Primo igitur loco Eminentiss. S. R. E. Cardinalis Joannes Baptista de Luca, qui tot vocibus, quot volumina dedit, fœcundissimi, & sapientissimi ingenii fœtus, conclamatur Orbis Magister, in suo libro, cui titulus, *Il Religioso pratico*, cap. 33. num. 2. de fundatione, & nomenclatura, hæc docet: Fù istituito quest' Ordine in alcune grotticelle lontane dalla Città d' Assisi sua patria, in un luogo chiamato Rivo torto; & de nomine Conventualium num. 5. subdit: Fù fondata la Chiesa dedicata al nome dell' istesso Santo Patriarcha, con un Conuento conspicio, il quale hoggi per antonomasia, per esser il primo Conuento, che si fondasse in questa Religione; si chiama il Sagro Convento. Quindi segue, che à differenza di quei Religiosi, li quali tuttavia in quei principij continuano à viuere nelle cappane, e nelle grotte, secondo il primiero istituto Anacoretico, secondo un' opinione, cominciassero à dirsi Conventuali; ò pure secondo un' altra opinione, che ciò seguisse, per denotare l' unita, e comunità della vita. In quei primi tempi Innocenzo IV. con un suo Decreto, dichiarò, che potessero lecitamente adoprar questo nome, ò vocabolo di Conventuali; loquens

verò de Ordinis divisione sub Leone X. anno 1517. ibidem num. 11. subjungit: *All' incontro alli altri dell' istituto capaci di beni, e dell' entrate, rimase il sudetto antico nome di Conventuali, con il proprio Generale;* unde ex sententia Eminentissimi hujus ingenii gens Conventualis non est nova Mundo, nec novum nomen, seu institutum à Leone X. suscepit, sed retinuit l' antico nome di Conventuali.

3. Secundo loco do Paulum Moriggiam Mediolanensem ex Ordine Jesuatorum, qui libro de origine Religionum cap. 73. tit. *Gl' Ordini, che sotto S. Francesco militano*, ipsos recensendo, dat hæc præcisissima verba: *L' Ordine de Francescani Conventuali, quali furono i primi, che seguitassero il Padre S. Francesco, hebbe principio l' anno della commune salute 1212. L' Ordine de Zoccolanti hebbe principio da S. Bernardino l' anno della commune salute 1412.* In hoc igitur tribunali lata sententia Moriggiana pro Conventualibus, ipsis adjudicatur antiquioritas annorum ducentorum.

4. Abbas Silvester Marulus, seu Maurolicus Meisanensis in suo opere, cui
titulus

titulus Oceanus Religionum libro 5. tit. de Capuccinis, dicit: Da questo Fra Paoluccio hebbe principio la Riforma de Frati dell' Osservanza; & loquens de Minoribus, in suo tit. ait: Fra Paolo de Trincis nell' anno 1368. nella Provincia di S. Francesco, nel qual tempo cominciò à fiorir l'Osservanza; ex quo habetur antiquioritas Minorum Conventualium per annos saltem 160. secundum computum Marulo.

5. P. Ricciolius Ferrariensis Scriptor insignis è Societate Jesu in sua Chronologia reformata to. 3. par. 3. catalog. 6. de foundationibus Ordinum Militarium, & Claustralium, ita scripsit: Franciscanorum Conventualium Ordo à Sancto Francisco Assisinate institutus anno 1207. vel ut habet Genebrardus 1209. confirmatus est anno 1212. ab Innocentio III. & ab Honorio III. anno 1223. & procedendo ordine temporum, deveniens ad suum annum, ait: Minorum Observantiae Ordo, dictus Lignipedum, seu Soccolantium, institutus à S. Bernardino Senensi circa annum 1500. reformante Ordinem S. Francisci, unde juxta calculum P. Ricciolii praecessimus annis 193.

6. Laerius Cherubinus Collector, &

Summa

Summator Bullarii magni to. I. pag. mi-
 bi 46. summando Bullam quintam Ho-
 norii III. incip. *Solet annuere &c.* Dat.
 Laterani 3. Kal. Decemb. Pontif. anno
 octavo, in Bullario, qui fuit annus
 1224. loquitur his verbis, *Primus Ordo
 est horum Fratrum Minorum, qui hujus Re-
 gule stricta observantia, ommissa, vixerunt
 juxta privilegia obtenta à Sede Apostolica,
 & nomen Conventualium sortiti tempore In-
 nocentij IV.* Item in Constitut. 5. Ale-
 xandri IV. *Ex parte vestra &c.* Dat. La-
 ter. anno primo, qui fuit 1254. sic sum-
 mat, *Quod Fratres Minores Conventuales
 Ordinis S. Francisci ad Episcopatus, & a-
 lias Dignitates, promoti &c.* to. I. Bullarii
 pag. mihi 83. Minorésque antiquissimos
 semper Minores Conventuales nomi-
 nat, ut patet, & ex duabus citatis, &
 ad Constitut. 4. Gregorii XI. de Pro-
 tectore, & ad Constitut. 13. Martini
 V. declaratoriam Regulæ; & ad Con-
 stitut. 6. Sixti IV. &c. neque contem-
 nendæ auctoritatis est tantus humo, Ju-
 rista, Scriptórque præclari nominis.

7. Thomas la Gue traductor Ale-
 xandri Ross. lib. *De Religionibus Mun-
 di divis.* 10. de Franciscanis ait: Con-

ventna-

ventuales, & Observants, ceuxique manioient point d'argent, ne mangeoient point de chair, & ne portoient de jouliers: ils s'augmenterent extremement dans toutes les contrees, principalement en Italie: ils furent confirmez par le Concilie de Costance, & divers Papes: unde est hic, qui inter nuperos Auctores scripsit anno 1669. de scriptis Observantinis, ipsorum originem deducit ad Concilium pro anno 1414. ante quem nos eramus per annos etiam ducentos, & ultra.

8. P. Hieronymus à Sorbo Capuccinus *compend. privileg. in addit. initialib.* ait: *Reformatio Fratrum de Observantia exiit à Fratribus Conventualibus, & cæpit ab anno circiter 1414. juxta Concil. Constantiensis Decretum; sed ei formam, & ordinem dedit postmodum B. Bernardinus de Senis sub Eugenio IV. Summo Pontifice anno Domini circiter 1430.*

9. Raphael Volaterranus *Commentar. Urban. Antropologiæ lib. 21. tit. Franciscus, ejusque Sc.* ita scribit: *Bernardinus Senensis à Nicolao V. in catalogum relatus. Is collapsum Ordinem in frugalitatem, observantiâque reduxit; & consonat cæteris, qui ad sæculum Christi*
 quar-

quartumdecimum, quo floruit S. Bernardinus, reducunt Observantiæ, vel initium, vel majorem propagationem.

10. Spondanus Annalista Ecclesiasticus, eundem ortum tradidit sub temporibus S. Bernardini, nam anno 1419. num. 5. sic ait: *Hic autem est S. Bernardino, qui Monasteria Fratrum Minorum, quos ab antiqua S. Francisci severitate sensim recessisse videbat, ad veterem disciplinam revocandam adduxit, unde divisio facta dicitur Conventualium, & Observantium, qui Bernardini reformationis adhaeserunt.*

11. P. Franciscus Longus à Coriolano Capuccinus in suo Breviario Chronologico Pontif. & Conciliorum sub anno 1414. ait, *Hoc anno initium habuit Reformatio Fratrum de Observantia: sed ei formam, & ordinem dedit postmodum B. Bernardinus de Senis sub Eugenio IV. 1430.*

12. Concilium Constantiense, à quo primo subtracti Observantini aliqui in ultramontanis regionibus à Conventualium aliquali obedientia à præcatis Auctoribus nec hilum distat in temporis supputatione, nam apud Labe to. 12. *Concil. sess. 19. per Decretum datum Constantiæ*

stantiæ Kal. Octobris 1414. incip. Sa-
 crosancta Constantien. Synodus, dilectis Ec-
 clesie filiis Generali, & Provincialibus &c.
 circa, vel paulò post initium habet hæc
 verba, *His temporibus novissimis regularis
 Observantia vestri jam dicti Ordinis in præ-
 fatis Conventualibus inceperat vigere. Quæ
 igitur observantia circa tempus Conci-
 lii hujus inceperat vigere, per Concili-
 um declaratur, non antiqua, sed re-
 cens pauculorum Conventuum Congre-
 gatio, quorum aliquos ipsum Concili-
 um enumerat in Decreto, quæ non ha-
 buit ex hoc, unde de antiquitate com-
 peteret cum antiqua Religione Mino-
 rum, quæ jam à duobus sæculis fuerat
 fundata.*

13. Concilium Basileense sub iisdem
 terminis loquitur de Observantinis,
 cum in suo Decreto sub datum 6. no-
 nas Octobris 1435. confirmandp De-
 cretum Constantiense, dicat, *Nobis pe-
 titio exhibita continebat, quod olim pro par-
 te Guardianorum, & Fratrum Conventu-
 um de S. Andomaro &c. Sacra Constantiensis
 Synodo exposito, quod Divina cooperante
 clementia, temporibus illis, ut dicebant, re-
 gularis Observantia dicti Ordinis in præfatis
 Conven-*

Convontualibus inceperat vigere. Igitur Observantia temporibus illis Concilii Constantien. scilicet anno 1414. ut dicebant, per propriam veri confessionem ipsimet Observantini exponentes, tunc solum inceperat vigere; unde ante annum 1414. vel erat Observantia, quod erit contra Concilium; vel non erat, & sic tunc incipiens, est recentior, non antiquior Minoribus Convontualibus per Observantiam reformatis. Hoc Decretum Basileense prostat in libro, cui titulus Monumenta Ordinis Minorum, Salmantinae impressionis anno 1511. impensis Joannis de Porras ad petitionem PP. de Observantia, in quo registratur ex autentico processu primo tract. pagina 123.

14. Sed lubet adhuc aliam periodum citati Decreti Constantiensis animadversioni subicere. Multa statuuntur in ipso circa gubernium, & itinerantibus præfigitur hæc regula: *Statuimus, quod quando hujusmodi Observantes peregrinationis studio, vel aliàs per Mundum proficiscuntur, ad loca, & Conventus communizatis Ordinis declinent, si voluerint; ad alia verò loca Fratrum in Observantia sibi similia*

miliū semper declinare teneantur. Non est autem cur disputemus, quænam esset hæc Religio, quæ anno 1414. vocabatur *communitas Ordinis*, cum tunc ex Franciscanis ultra Observantinos soli essent Minores sub suo Ministro Generali, & consequenter *communitas Ordinis* nihil aliud erat, is. quam Ordo ille Minorum, qui Vicarios non petebat à Concilio, sed remanebat sub suis Ministris: Atqui hic Ordo remanens sub Ministris, & appellatus *communitas Ordinis*, permanit sub iisdem Ministris usque ad annum 1517. & adhuc permanet, & in Bullis Leonis X. datis anno 1517. hic idem Ordo à Leone vocatur *Ordo Minorum Conventualium*, ergo non potest vocari in controversiam, an Conventuales Leonis sint illi Minores Concilii Constantiensis, & quia Minores Concilii Constantiensis nec inceperunt sub Leone, nec sunt posteriores Observantinis, qui tunc cæperunt separari à communitate Ordinis, ideo neque Conventuales vel cæperunt sub Leone, vel sunt posteriores Observantinis. Ut autem hæc ratio vivaciùs afficiat, seu percipiatur, liceat ipsam traducere ad for-

mam dialecticam, ita syllogizandò : Pro communitate Ordinis stat antiquioritas Franciscana, sed Conventuales sunt communitas Ordinis, ergo pro Conventualibus stat antiquioritas Franciscana. Minoris do probationem : Illa Religio, quæ erat sub Ministris tempore Concilii Constantiensis est communitas Ordinis, sed illa Religio, quæ tunc erat, & nunc est sub Ministris, est Religio Conventualis, ut patet per dictas Bullas Leonis X. ergo Religio Conventualis est Communitas Ordinis. Meæ quidem obtusitati non est facillimæ enodationis hæc urgens ratio, deducta à Concilio Constantiensi, cum sit omnino sophystica, desitio Minorum per Bullas Leonis, quæ hic probabitur esse cavillus, ac anilis fabella.

S E C T I O T E R T I A.

Antiquioritas Conventualium comprobatur confessione, & consensu Scriptorum ex Ordine Observantiæ.

SUMMARIUM.

I. Scriptores Observantinos stetisse pro antiquioritate Conventualium :

II. Quo-

2. Quorum primus P. Emmanuel Rodericus ita senserit.
3. Consenserit P. Ludovicus Miranda,
4. Et P. Marcus Vlissiponensis in Chronicis,
5. Imò & P. Franciscus Gonzaga Ex-Generalis,
6. Cum P. Henrico Sedulio,
7. Et B. Joanne Capistranensi,
8. Ac P. Arturo Monasteriensi,
9. P. Petro de Aula, & Astorga,
10. P. Haroldo Compilatore Vvadingi,
11. Et Auctore Orbis Seraphici.

I. **A**Ntiquiores Observantinos, seriòsque ex ipsis Scriptores, ab hujus veritatis confessione non abhorruisse, patebit, ipsorum dicta recensendo. Nostro etenim solo hoc sæculo cæptus est audiri qui mustitet in oppositum, clanculum equidem, & vel subobscurè, vel amphibologicè à principio; jam autem sensim invalescendo, aperte, ac in præpatulo, & in supremis tribunali- bus, ut nemine reclamante repetita, vel locum inter vera occupâsse, vel sibi jus ad repetitionem præscripsisse videntur contra conscientiam veri.

2. Aderit igitur primus P. Emmanuel

Rodericus ab Observantia quæst Regular.
 & Canonic. to. 1. quæst. 2. art. 3. dicens :
 Reformatio Fratrum de Observantia exiit à
 Fratribus Conventualibus , & cepit anno
 Domini circiter 1414. juxta Concilii Con-
 stantiensis Decretum : sed & formam , &
 ordinem dedit postmodum Bernardinus de
 Senis , vir egregiæ sanctitatis , & gratiæ :
 & fervoris. En igitur quam apertè de-
 claretur à P. Observantino , quod Re-
 ligio , quæ est Matrix , Mater , fons ,
 & scaturigo Minorum appellatur Religio
 Conventualium , & Reformatio Fratrum de
 Observantia exiit à Fratribus Conventuali-
 bus , utpote filialis Religio à sua Matre,
 quæ certè cum sit Mater , nequibit non
 esse antiquior filia. Scribebat Rodericus
 tempore Sixti V.

3. P. Ludovicus Miranda itidem Ob-
 servantinus in suo Manuali Prælatorum
 Regulacium quæst. 12. artic. 2. concl. 3.
 ait , Cum nostri Sacri Ordinis Fratres à
 sua professione , & stricta nostra regule pu-
 ritate , sed maximè quoad stricta paupertatis
 observantiam , utcumque capissent deficere
 ab anno 1226. usque ad annum 1380. in-
 dustria cujusdam Fratris Laici , Paulus de
 Trincis nuncupati , Ordo , & Religio nostra
 diver-

diversis in locis capit reformari ; & secundum hunc Scriptorem Observantia cæpit anno. 1380.

4. P. Marcus Ulyssiponensis Observantinus Scriptor Chronicorum Ordinis , ac deinde Episcopus , *Chronic. parte 2. lib. 9. cap. 26. B. ai : In questo templo Fra Paolo Trini da Foligno, di nobilità Casata, Laico, ma di gran santità, e zeloso della Religione, hebbe licenza da questo Generale (qui Generalis fuit Frater Thomas Frinianus à Mutina, postea Cardinalis, perperam à Scriptoribus dictus aliquando Farignanus, cum adhuc vigeat ipsius familia Mutinæ patritia, Italice Frignani, cog. nomine fortè derivato à Provincia Frimani, in qua sexrula, Fananum &c. inter fines Bononiensium, Lucensium, atque Mutinensium, horumque ditionis est) di stare nell' Ermo di Burliano ; e frà trè anni hebbe il detto Fra Paolo licenza dal Generale di habitare in undeci luoghi già abbandonai ; e di questa maniera hebbe origine la fameglia dell' Observantini. con lo spirito del Signore, & autorità dell' Ordine, e del Generale ; qui Generalis regebat eo anno 1368. quo Fulginei celebrato Capitulo Provinciali,*

petitionibus Hugolini Trincii, Fulginatum Reguli, obtinentis Brulliani locum pro consanguineo Fratre Paulo concessit.

5. P. Franciscus Gonzaga Ex-generalis Observantinus, & postea Episcopus Mantuanus, *Histor. de orig. Seraph. Relig. par. I. tit. Observantia regularis exordium*, loquens de Generalibus, ait: *Leonardus de Giffonio* (qui fuit Generalis Ordinis) anno Domini 1373. qui pullulantem hujusmodi Congregationem maximis favoribus, maximaque benevolentia prosecutus est, prædictumque Fratrem Paulam de Trincis editis patentibus litteris, in suo vivendi modo, est confortatus; jam enim quinquennis facta erat Trinciana collectio, quæ ceperat anno 1368. dabanturque patentes à Giffonio sub anno 1373.

6. Henricus Sedulius ex Observantia in sua *Historia Seraphica Sanctorum Minoritarum in vita S. Bernardini cap. 19. Commentar.* loquens de propagatione Observantinorum ab ipso facta, ideoque contestis de tunc paulatim crescente familia, ait: *Vixerant in Italia viginti loca Fratrum, ipso mortuo ad ducenta creverunt, eoque amplius.*

7. B. Joannes de Capistrano Observantinus, Sanctique Bernardini contemporaneus, & vitæ Scriptor, idem confirmat, nam tempore, quo S. Bernardinus Religionem iugressus est, erant in Italia vix centum triginta fratres Ordinis de Observantia nuncupati: tempore sui transitus multiplicati fuerunt ad amplius quatuor millia, ait ipse apud Sedulium loco citato

8. P. Arturus à Monasterio Rothomagensis Recollectus ex Observantia, Auctor Martyrologii Franciscani, in annotat. ad 17. Septembris §. 30. hæc ait: *Venit Generalis Minister B. Thomas de Frignano eam in Urbem, Comitibus celebraturus anno 1368 quibus expletis petiit vir Princeps prefatus Hugolinus huic suo consanguineo, & pauculis Sociis tuguriolum, concedi Brulliani, quod gratanter à Præfato accepit; narratio autem numero Fratrum, qui confluebant, quosque non capiebant Brulliani angustia, ad li, quod Frater Paulus obtinuit proinde infra breve tempus à predicto Generali Ministro, jusque successoribus loca Carceris B. Erasmi, Pistia, Iani, Montis Iovis, Stroconii, in quibus initiabantur qui ex seculo veniebant.*

9. P. Petrus de Alua, & Altorga Ex-

Procurator Ordinis Observantiæ, in eò
 è suis libris, cui titulus *Naturæ prodigi-
 um*, in apparatu operis, tabula 5. fate-
 tur, *quod anno 1442. initium jumpsit Re-
 formatio, cujus Auctor fuit S. Bernardinus,*
dicta Zoccolantium.

10. Vvadingi Compiler P. Harol-
 dus è Strictiori Observantia Scriptor
 laudatissimus, in Annalibus &c. ad ann.
 1368. n. 5. narrata Brulliani consecutio-
 ne, subdit: *Hic ergo Pauluccius advocatis*
Sociis, ea regularis observantiæ je it funda-
menta, quæ in ingens ædificium surrexerunt,
nullo unquam tempore ruiturum; & ex tunc
 jacto primo fundamento Observantiæ
 Observantiam tunc incepisse non diffi-
 tetur.

11. Omnium verò novissimus, qui
 nunc prodiit in lucem *Orbis Seraphicus* à
 P. Dominico de Gubernatis à Sospitel-
 lo è Strictiori Observantia editus, licet
 hoc to. 1. lib. 5. enumerando Minorum
 Reformationes, hanc Trincianam à Pau-
 luccio subticuisse maluerit ex industria,
 libro tamen 3. ejusdem primi tomi, §. 23.
 n. 2. de Ministro Generali Friniano hæc
 dedit verba: *Regularis Observantiæ funda-*
menta mirificè promovit, dum Brulliani lo-
cum 2

cum, primum hujus amplissima reformationis tugurium, petente Hugolino de Trinis B. F. Paulucio de Trinis perbenignè concessit. Et ibidem §. 24. n. 4. de Generali Ministro Leonardo Giffonensi subdidit: Fr. Pauluccium Fulginatam, ejusque sequaces Regularis observantia felicia primordia, sincero affectu, magnis impertitis privilegiis protexit; inferius autem de Generali Ministro Angelo de Pireto §. 29. num. 1. ait quod hic Novellam Congregationem Regularis observantia Henricum emulatus, singulari prosecutus affectu, qui quidem tres Generales ante completum, secundum Religionis sæculum regebant, & consequenter, si fuerunt Observantia fundamenta sub Friniano dante Brulliani locum primum hujus reformationis, ejusdemque felicia primordia sub Giffonensi, unde adhuc regente Piretto novellam Congregationem decuit appellari, concordat Author cæteris in assignando tempore quo cepit reformatio ab iis de Observantia, nempe sub Friniano.

Constat igitur per Scriptores PP. Observantia de tempore quo incepit Observantia, vellemque in tali materia semper recordarentur nos disputare de

tempore, non de instituto, idest quis
 Ordò sit magis antiquus, non qui ma-
 gis pauper.

SECTIO QUARTA.

Per Romanorum Pontificum Constitu-
 tiones asserta antiquioritas ultra annum
 1517. evidentissimè protrahitur.

SUMMARIUM.

- I. Ante annum 1517. extitisse Conventuales
 habetur à Bulla Leonis X.
2. Et ab alia Alexandri VI.
3. Et Sixti IV.
4. Pauli II.
5. Pii II.
6. Altera ejusdem Pii,
7. Idem enuntiat Calistus III.
8. Et Nicolaus V.
9. Eugenius IV.
10. Iterumquè idem Eugenius IV.
- II. Ex quibus anterioritas centum trium an-
 norum est probata,
12. Sed & aliunde tercentorum annorum.

STabili, eoquè solidiori petra firma-
 bitur antiquioritatis Conventualium
 funda-

fundamentum, si è Petri Cathedra audiantur Apostoli successores Pontifices, ipsorumquè statuta; à quibus si habeam Conventuales extitisse ante annum 1517. certè ruet omnino novitas Conventualibus attributa, consistetquè ipsorum antiquioritas supra tempus assertum, sed non probatum in allegatione.

1. Proximior igitur temporibus Leonis X. adducatur Julius II. *Celebrato Capitulo &c. Datum Romæ apud S. Petrum 7. Septembris, Pontificatûs anno quinto, qui fuit 1508. & habetur in citat. Monum. Ord. Min: tract. I. fol. mibi 211.* supprimens autem Capucciatos, ait ibi, *sub obedientia Ministrorum Generalis simul, ac Provincialium, Conventualium, & de observantia respectivè, pure, immediatè &c.* Hic igitur nominantur Conventuales, & non tamquam futuri, seu possibiles, sed tamquam actuales, quia ipsorum jurisdictioni subduntur Capucciatum cumulativè, &c.

2. Alexander VI. præcessor Julii, *Dudum pro parte &c. Dat. Romæ apud S. Petrum 27. Novembris, Pontificatûs septimo, qui fuit anno 1499. & habetur in citato Monum. Ord. Min. in processu fol. mibi*

98. *Ordinis Fratrum Minorum professoribus Conventualibus nuncupatis, . . . nonnulli ex eisdem professoribus Conventualibus, . . . ab obedientia Ministrorum, Generalis, & Provincialium Fratrum Conventualium eorundem; & adhuc quater reperit nomen Conventualium in eadem Bulla circa transitum ab una ad aliam harum duarum Religionum &c.*

3. Sixtus IV. (qui ad Pontificatum è Conventualibus assumptus, sicut & ipsi fatentur Observantini, ut infra adducam) optimè noverat hæc discrimina nominum, & Ordinum, subdens Tertium Ordinem per illam incip. *Romani Pontificis &c. Datum Romæ apud S. Petrum anno 1471. 18. Kal. Januarii, Pontific. anno primo, quæ habetur apud Antonium de Sillis in privileg. sui Tertii ordinis to. 2. pagina mibi 48. ait, Visitatorem, seu Confessorem dicti ordinis Fratrum Minorum Conventualium, &c.*

4. Paulus II. *Cum Sacer Ordo Fratrum Minorum &c. Dat. Romæ apud S. Marcum pridie Kal. Martij 1466. Pontific. anno tertio; & est Bulla Concordiæ, quæ extat in firmamento Trium ordinum parte 2. tract. 1. fol. mibi 48. ait, Ad amputandas dissensiones*

siones inter Fratres ipsos, qui Conventuales, & qui de observantia nuncupantur..... nè loca Conventualium, aut Monasteria Monialium..... à cura ipsorum Conventualium auferantur tentare, &c.

5. Pius II. Super gregem Dominicum &c. Dat. Romæ apud S. Petrum 1463. nonis Novembris, Pontificatus anno sexto; & habetur in firmamento trium ordinum parte 2. tract. 1. fol. mibi 47. prohibens mutuas occupationes Conventuum &c. Universis Fratribus tam Conventualibus, quam de Observantia..... inhibuimus, ne ipsi sibi invicem, conventuales videlicet illis de observantia nuncupatis, & illi de observantia conventualibus Fratribus domos, aut loca &c.

6. Idem Pius II. Pro nostra &c. Dat. Romæ apud S. Petrum 1458 V. kal. Octobris. Pontific. anno primo; & est in Monum. Ord. Min. tract. processus fol. 86. separans dictos Ordines, ait: Fratribus Ordinis B. Francisci tam Conventualibus, quam de observantia nuncupatis.

7. Calistus III. Illius, cujus in pace &c. Datum Romæ apud S. Petrum 1455. IV. nonas Febr. Pontific. anno primo; & habetur in firmam. trium ord. parte 2. tract. 1. de privileg. fol. mibi 42. Tam Conventualibus, quam

quàm de observantia Fratribus prædictis.
ne ipsi de observantia sub nomine Conventua-
lium, &c.

8. Nicolaus V. Cum ad Sacrum &c.
Datum Romæ apud S. Petrum 1454. viii.
Idus Januar. Pontif. tertio. Licet olim super
diversis quæstionibus. que inter Con-
ventuales, & de observantia nuncupatos &c.
in firmam. cit.

9. Eugenius IV. Ordinis tui &c. Dat.
Romæ apud S. Petrum 1446. vi. nonas Fe-
bruarii, Pontif. anno decimosexto; & diri-
gitur ad Fratrem Jacobum de Primate-
ncis Vicarium Observantinorum, extans
in firmam. trium ord. parte 2. tract. 1. de
privileg. pag. mihi 36. Sanè cum post concor-
diam inter filios Fratres, qui dicuntur Con-
ventuales, & vos &c.

10. Idem Eugenius IV. Fratribus omni-
bus &c. Datum Senis 1443. Kal. Augusti,
Pontific. anno decimotertio: ex firmam. cit.
fol. mihi 34. ad Joannem Mahubert Vi-
carium Observantinorum; Acceptandi
Fratres Conventuales, dummodo suis Mini-
stris non sint rebelles. non tamen loca
Conventualium possis, seu possint recipere, &c.

II. Cum igitur allata Pontificum di-
plomata loquantur, non implicite, non
dedu-

deducibiliter, sed explicitè, convincenter, apertè, & in terminis (ut dici solet) terminantibus, constabit, quod nomen, & Ordo Conventualium non inceperit anno 1517. sub Leone X. cum ejusdem nominis, & Ordinis repetitio, & continuatio in Pontificiis Bullis reperiatur ab Eugenio IV. ad Leonem X. scilicet annis septuaginta quatuor ante tempus assertum, cui si addas annos ab Eugenio IV. ad Concil. Constantien. scilicet ad annum 1414. cum à Leone X. ad illud Concilium medient anni centum & tres, certè corruet recentioritas Conventualibus imposita, ipsiquè ex hoc capite reperientur plus quàm integro sæculo præcessisse.

12. Sed licet sæculi præduratio ex hoc capite colligatur, hæcque sufficiat ad probandum non incepisse anno 1517. non sufficit tamen Conventualibus, optimè scientibus se adhuc antiquiores, ut Eminentiss. de Luca, Moriggia, Maurolicus, Laertius, Ricciolius citati, aliiquè infra citandi pro adhuc majori antiquioritate, qua Leoni X. præextitisse per annos plus quàm tercentos, apertissimè constat.

S E C T I O Q U I N T A .

Eadem antiquioribus Franciscana Conventualibus adjudicatur rationibus.

S U M M A R I U M .

1. Nomen ipsum Reformati recentioritatem innuit Observantie.
2. Conceptis verbis Rodericus, & Sorbus exprimunt derivationem Observantium à Conventualibus.
3. Fundator, qui anno 1517. Conventuales instituisse, assignaretur, si essent tam recentes :
4. Sed verè sunt antiquiores, quia corpus Sancti P. Francisci ipsi custodiunt.
5. Non omnes Generales sepulti apud Minores.
6. Duodecim Generales Minorum Cardinalatu decorati enumerantur.
7. Ubinam aliqui ex iis sepulti.
8. Generalium antiquiorum sepulcra in Ecclesiis Conventualium,
9. Ex quorum antiquitate patet antiquioritas Conventualium, & quod tunc extiterint,
10. Et in antiquioribus Ordinis Seraphici Conventibus permanent.

11. *Inquisitiones exercent, & Magisterium retinent.*

12. *Quodque magis est, Superioribus Conventualium subiciebantur Observantes, quibus numquam subjacere Conventuales.*

1. **E**T fanè si grammaticaliter causa esset pertractanda, sententiam pro Conventualibus latam à nomine partis exscriberemus: nam Patres de Observantia se dicunt Reformatos, & reformasse Minores, declinantes rigorem paupertatis, per Pontificia privilegia, ut liquet ex Scriptoribus Observantinis datis hic sectione tertia. Ast reformare est iterum formare id, quod prius fuerat formatum, & consequenter præexistebat, & id, quod per ipsos reformatur, est Ordo Franciscanus, qui non poterat non fuisse antecederet formatum, & præexistens: Hic autem Ordo antiquus præexistens reformationi Observantiæ, non erat Ordo Observantiæ, quia tunc ista reformabat, non reformabatur; nec erat Ordo Strictioris Observantiæ, quia hic emanavit, à laxiori statim post Leonem X. nec erat Tertius Ordo, quia hic

non obnoxius altissimæ paupertati non indigebat reformatione ; nec erat Ordo PP. Capuccinorum , quia ipsi in rigidiori perseverant paupertate ; nullus autem alius est reliquus Ordo Franciscanus , nisi hic Minorum Conventualium , qui tempore præcederet , & à paupertate in communi recederet , ideoquè hic erat Ordo , qui reformabatur , & præexistebat.

Nec habeo quid addam circa veritatem assumpti , nisi à Grammaticis mutuatum , per hos enim est certum , quod particula *Re* , quæ dicitur præpositio compositionis , facit hunc sensum , quod iteratam , seu novam , vel replicatam operationem significat , unde dicimur domum reficere , librum relegeré , idest domum iterum facere , librum denuò legere : sicquè reformare erit iterum formare , & quasi formam perditam restituere , aut producere , quæ erat in casu rigiditas paupertatis restituta in communi.

2. Ex qua eadem radice germinat alia affinis hæc ratio ab origine PP. de Observantia deducta. Rodericus Observantius , Sorbus in sect. 2. cit. hic
sect.

sect. 3. dicit, quod *Reformatio Fratrum de Observantia exiit à Fratribus Conventualibus*, cæterique Scriptores Observantini adducti, fatentur Reformationem hanc capisse à Fratre Paulo Trincio, qui antequam reformaretur erat Conventualis, & adhuc postquam reformatus, obcæcatus est utroque oculo, & rediit ad suum pristinum Conventum Fulginei, in quo est mortuus, & sepultus inter Conventuales, inibi adhuc commorantes; ajuntque concorditer Heremitorium Brulliani, primum scilicet locum Observantinorum fuisse concessum à Generalibus ejusdem Ordinis, à quo prodibat ad reformationem. Ex quo claret origo Observantiæ ab Ordine illo Minorum, jam Conventualium; sed certè omne originatum, seu productum est posterius suo producente, seu eo, à quo originatur, aliàs filius posset esse senior patre, & descendens super ascendentem locari in arbore consanguinitatis, & ideo non est locus impugnandæ antiquioritatis Conventualium Ascendentium, per Observantinos Descendentes, quia *Observantia exiit, idest descendit à Fratribus Conventualibus*,

juxtā verba Roderici Observantini,
Sorbi &c.

3. Dabo tamen manus vinctas, spon-
tequē fatebor & ego recentioritatem
Conventualium, si hujus novæ Reli-
gionis saltem Fundatorem, exilitatem,
incrementum quis tandem assignet;
quod facillimum fore putavero; cum
in re adeò recenti, & consequenter
perspicua, pervius sit accessus ad fon-
tem, eaque ratione, qua ego jam tra-
didi Observantiæ exordium à Trincio,
progressum ejusdem ad quatuor loca
subinde concessa à Generali Friniano,
hinc ad duodecim loca sub Generali
Giffonensi, postea feliciorē propaga-
tionem per S. Bernardinum; idipsum
poterit ab ipso præstari de Conventua-
libus. Et sanè, id optimè advertebat
P. Magister Gabriel Faber Parisiensis,
Procurator Generalis Conventualium in
suo Speculo Status Religionis Franciscane,
cuso Parisiis anno 1626. pag. 75. & stupe-
bat rem novam, anno 1517. incipien-
tem, tam citò in suo fonte submersam,
aboletam memoriam Fundatoris, vel
inceptoris, tamquam corpus acepha-
lum capite carere, cum cæterorum o-
mnium,

mnium, etiam antiquissimorum Ordinum Fundatores noverimus, Conventualium autem non assignetur ab ipsis imponentibus novitatem; unde gratis asseri hæc novitas convincitur, ex hoc, quod non possit probari, quomodo, à quo, cur, vel unde cæperit, nisi dicendo, quod à Sancto Patre Francisco fundetur, unde ruat novitas.

4. Sed rogo. Quis novæ huic Familiæ antiquum, primumquè patremfamilias dedit custodiendum? Ecquis ad insignem illam Basilicam Assisiensem, à primo Generali post S. Patrem Franciscum constructam, nuperos traduxit Franciscanos Conventuales; A quonam Pontificum datæ Bullæ pro-novæ Religionis introductione? Quævè Religio è Franciscanis ante Conventuales hosce subortos anno 1517. possidebat Basilicam tumulo Divi Patriarchæ toti Mundo conspicuam? Certè, quod Religiosus apud suos Correligiosos, quod pater à filiis sepeliatur, homo cordatus non inficiabitur. Quod Sancti Religionum Patriarchæ apud professores à se institutæ Religionis tumultentur, neminem, vel modicæ lectionis latebit. An non

Sanctissimi Patriarchæ, Benedictus in Monte Cassino, Dominicus Bononiæ, Augustinus Papiæ, Benignus Tuderti, Ignatius Romæ, Gaetanus Neapoli, in suorum filiorum Ecclesiis tumulati, suæ mortalis sarcinæ patrimonio hos filios declararunt, quos ditaverunt hæreditate sui corporis? Atqui Ecclesiarum Ordinis Mater Sacrosancta Assisiensis Basilica (de qua Gregorius IX. *Is, qui Ecclesiam &c. Dat. Laterani 10. Kal. Maji. 1230.* idcirco asserit, *quod Ordinis, cujus Institutor, & Pater, extitit Confessor prædictus, habeatur caput, & Mater, ac in ea per Fratres ejusdem Ordinis perpetuò servietur*) & Corpus S. Patris Francisci conservat, & anno 1230. concessa Conventualibus ejusdem Fundatoribus in solo Pontificio semper usque ad hodiernum diem fuit Conventualium, & numquam ulla alia Religio ipsam possedit, nec Sanctus Patriarcha inter alios, quam inter suos filios est mortuus, sepultus, atque translatus; nec ab aliis funerum, Templique honorem est sortitus. Quis igitur contendat, possidentes ab anno 1227. ad annum 1682. Corpus sui S. Patris, antiquioritate præcedere subna-

ſcentibus ad annum 1358? Hoc idem deducatur ex poſſeſſu Corporis S. Antonii Bulionii Ulyſſiponenſis in Eccleſia Conventualium Paduæ (unde & ab incolatu Antonius Patavinus apellatur) ſumma Fidelium devotione , pariquè magnificentia ſervati.

5. Quibus addo ſepulcra Generalium antiquorum , qui in primis Minorum ſæculis , vices Divi Patris geſſere , ac apud filios tumulati conſpiciuntur. Novi quidem duodecim ex iis purpuratos à Summis Pontificibus , quos mihi omnes ad id aſſerere non valeam , cum facti ſui juris , ordinisquè altioris , ad noſtrates non omnes fuerint appoſiti. Minorum etenim Generales duodecim , cineres Franciſcanos purpureis decoravêre ſplendoribus ad Cardinalitiam dignitatem , & in ipſo miniſteriatu eveci.

6. Horum primus Fr. Bonaventura Fidantia Balneoregienſis è Provincia Romana , poſt octodecim annos Generalatûs , ad Cardinalatum eſt aſſumptus per Gregorium X. anno 1284. poſtea ſolemni apotheoſi Divi adſcriptus. Secundum , ferax Mater honorum pro Minoribus , dedit Piceni Provincia in

Fr. Hieronymo Liscianensi Sub-Asculano, quem post administratam quinquennio Religionem è suprema ipsius Præfectura per Cardinalatum Nicolaus III. anno 1278. vocavit ad majora, maximis natum, futurumquè Summum Pontificem Nicolaum IV. Tertius Matthæus Aquaspartanus UMBER Generalatûs bienio nondum expleto à Nicolao IV. anno 1288. Cardinalatu donatus. Quartus Joannes Minius à Muro Picenus septennium Generalatûs explens à Bonifacio VIII. anno 1302. creatus Cardinalis. Quintus Fortanerus Vassallus Aquitanus completo sexennali Ordinis regimine ab Innocentio VI. anno 1361. Cardinalitia purpura insignitus. Sextus Gulielmus Farinerius itidem Aquitanus ab Innocentio VI. anno 1356. novennalis Generalis auctus Cardinalatu. Septimus Marcus Viterbiensis è Romana Provincia septennio Generalatûs exacto, Urbano V. anno 1363. ad purpuram Vaticanam promovente. Octavus Thomas Frinianus à Mutina, ac Provincia Bononiensi, Religione sexennio, vel circiter, reâta ab Urbano VI. anno 1378. Cardinalibus adscriptus. Nonus Leonardus

ardus de Rubeis à Giffonio in Felici Campania, & Provincia Neapolitana, sub Urbano VI. anno 1381. reperitur in ferie Cardinalium. Decimus Ludovicus Donatus Venetus, post trimestrem Generalatum ab eodem Urbano VI. anno 1381. est inter Cardinales accitus. Undecimus Franciscus à Ruvere Savonensis, administrata quinquennio, vel circiter, Religione à Paulo II. anno 1468. creatus Cardinalis, & deinde à Cardinalibus Pontifex Maximus, Sixtus IV. appellatus. Duodecimus tandem Felix Perettus à Monte alto Picenus, quem B. Pius V. anno 1570. Cardinalibus adnumeravit, in summa Petri Cathedra gloriosissimè sessorum, futurumque Sixtum æterni nominis, ac meriti quintum.

7. Horum igitur licet noverim alios vel in sui tituli, vel in suis Cathedralibus, vel in Romanis Patriarchalibus Ecclesiis tumulatos, ut patet de secundo, ac duodecimo hic enumeratis, & in Basilica Liberiana, seu Sanctæ Mariæ Majoris, ac undecimo in Basilica Vaticana sepultis, constat tamen sextum, ac nonum, nempe Gullielmum Farin-

rium, ac Leonardum de Rubeis Giffonensem in Avenionensi Conventualium Ecclesia jacere. Quibus tamen omissis, lubet de iis solum Ex-Generalibus habere sermonem, qui in Ordine consenuerunt, nec vocati ad exterarum dignitates inter suos defuncti, apud eosdem tumulum sunt fortiti.

8. Et quidem Haymo Cantianus de Ferveshan Anglus, quintus Ordinis Generalis electus anno 1239. jacet apud Conventuales Anagninæ in Latio. Bonagratia de S. Joanne in Perficeto, & Diœcesi Bononiensi, in Ecclesia Conventualium Avenionensi est sepultus. Henrici Alferii Astensis itidem Generalis, quiescant cineres in primo suo tumulo apud Conventuales Ravennæ ab anno 1405. quo ibi migravit. Angeli Salveti Generalis cadaver Senis apud Conventuales humatum jacet in patria Florentia in magnifico Sanctæ Crucis Templo apud Conventuales, trium Generalium, nempe Gulielmi de Casali, Antonii de Rusconibus Novocomensis, Francisci Nanii Sampsonisve tumulos habet, sicut & in Ecclesia Castri novi in Tertonenſi Diœcesi tumulatur. Martinus

tinus Sangeorgius Riparolensis, in Pistoriensi Petrus de Cassana, & in Cortonenfi F. Helias, ut ceteros omittam, vel quia recentiores, vel quia in Ecclesiis, quæ licet tempore funerum essent Conventualium, modoque sunt aliorum, vel non existunt, bellorum, vel Hæreticorum furoribus strata.

9. Subillata tantummodo consideratione hoc deducam, quòd cum Regulares, multoque magis Superiores, apud suos Subditos, ac in Ecclesiis sui Ordinis sepeliantur, præfati verò antiqui Generales reperiantur sepulti apud Conventuales, certè hi Franciscani sunt, veniuntque censendi veri filii, & subditi eorum, quos apud se habent tumultatos, quibusque suberant, cum abierunt è vivis, & iisdem antiquioribus, illisque primi sæculi Generalibus coexistebant in Religionis primordio, tanquam antiqua, ac vera Ordinis radix non propago.

10. Sed & idem ex antiquiorum Conventuum possessu concluditur; nam hos, Conventuales vel adhuc possident, vel Observantinis celsère: Primus enim Conventus, seu locus, quem cum pri-

mis Minoribus incoluit S. P. Franciscus, fuit ad Rivum tortum in agro suburbano Assisii, quem locum, & semper possedere, & nunc possident Conventuales. Secundus fuit vel Portiunculæ in eodem suburbio, vel Carminiani juxta P. Mag. Franciscum Pisciotam à Coriliano *to. I. historiae suæ manu. 55. apud me existens*; & Carminianensem retinent Conventuales, alium verò Portiunculæ ipsi spontè dederunt Observantinis anno. 1415. teste ipso Uvadingo Scriptore Observantino ad annum prædictum. Quos Divi Patris Socii fundarunt, Bononiæ, Venetiis, Mediolani, Mutinæ per B. Quintavallium, reliquæ adhuc sunt Conventualium, vel si aliquibus abscesserint, constat de tempore, quo succedentibus Observantinis circa tertium sæculum Religionis, ipsos jam à nobis extractos, & inhabitatos reliquimus, nec ullum nos Conventum antiquum ab ipsis accepimus, sicuti à nobis multos ipsi receptos possident; ideoque & ex antiquitate domorum, inhabitantium fundatorum dignoscitur antiquioritas.

11. Produci etiam debent, atque considerari

siderari antiqua Ordinis Minorum decoramenta, ac inspicere, apud quos reperiantur, ut optimè advertit in præcitato *Speculo P. Mag. Gabriel Faber Parisiensis*. Hæc decoramenta Ordinis, quasi gentilitia insignia, ac stemmata familiæ Franciscanæ, ipsius antiquitatem, ac identitatem ostentant, cum numquam fuerint immutata, vel translata, ut patet, cum sit res facti. Magistri in Theologia, antiqui sunt in Ordine, ut patet de S. Bonaventura, aliisque antiquissimis Generalibus, & Doctoribus Classicis nostri Ordinis, & tamen titulus Magisterii est in Conventualibus, non in Observantinis, & à Generali Conventualium, non ab Observantino laureantur Magistri. Sed hoc omissio, inspiciamus Inquisitores. Duo certè soli Ordines, nempe sanctissima Religio Prædicatorum, & Ordo Minorum à Summis Pontificibus jam per sæcula decorantur officiis Generalium Inquisitorum contra hæreticam pravitatem, Minoresquè aliquibus sæculis ante annum 1517. Sanctæ Sedi inserviebant in ministeriis Inquisitorum, ut patet per *Constit. 16. Innocentii IV. Quia tunc potissime*
Sc. Dat.

Ec. Dat. Laterani xv. Kal. Aprilis, Pontificatus anno undecimo: Bullarii to. 1. qui fuit annus Christi 1254. ante quem annum constituerat Minores Inquisitores in Urbe, Patrimonio, Apulia, Lombardia, Romaniola, Marchia Terrisina, Sclavonia, & Tuscia; & postea fuere Inquisitores in partibus Tholosanis, aliisque locis; & de facto iidem Minores nunc à Sancta Sede habent Inquisitoratus, Florentinum, Pisanum, Senensem, Patavinum, Tervisinum, Istriatum, Foroiuliensem, Cenetensem, Bellunensem, Adriensem, & hi sunt in Conventualibus, in quibus erant ante annum 1517. & Conventus sunt domus ejusdem Religionis Minorum, cujus erant ante illum annum, nequitque ex hoc antiquo possessu nobilis ministeriatus, quo decoratur Religio in obsequiis Sanctæ Fidei, Sanctæque Sedis per numquam interruptam continuationem, non concludi ab antiqua possessione antiquitas possidentis, & ab antiquioritate Officiorum antiquioritas Officialium; unde cum istæ Inquisitiones fuerint Minorum antiquorum, nuncque sint in Conventualibus,

& num.

& numquàm fuerint in Observantinis, hoc erit manifestum argumentum, quòd Conventuales sint antiqui Minores, i-
deoquè antiquiores Observantinis

12. Etiam superioritas, & subiectio in simili materia Regularium sufficien-
ter probant antiquioritatem, cum cer-
tum sit, quod, quæ nunc Religiones
reformatæ sunt in statu Religionis for-
matæ, ab initio sui erant pauculorum
recollectiones, & recessus, deinde cum
incepissent sobolescere, factæ sunt Con-
gregationes cum electione aliquorum
Superiorum, licèt non omnium; ac
tandem auctæ, ac feliciter propagatæ,
aliquæ ipsarum evasère Religiones, ut
dignè, ac meritò evenit sancto Obser-
vantinorum Ordini, qui verè filius,
accrescens, factus est in gentem ma-
gnam, doctam, & sanctam. Ab initio
tamen non habebant Superiores propri-
os, & à 1358. usque ad 1414. vixerunt
sub Superioribus communitatis Ordinis:
anno 1414. obtinuerunt à Concil. Con-
stantien. posse eligere sibi Vicarios, sub-
ordinatos tamen Ministris Communita-
tis Ordinis, à quibus, & confirmatio-
nem peterent, ac acciperent, & sine
præ-

præjudicio jurium Ministrorum Communitatis Ordinis, qui adhuc poterant visitare, & visitabant Observantinos hosce Ultramontanos, licet habentes Vicarios, Citramontanis autem, hortante Eugenio IV. Antonius de Rusconibus Minister Generalis Vicarium Generalem concessit, ut ex ipsius Eugenii duobus Brevibus, quorum primum incip. *Fratrum Ordinis Minorum &c. Dat. Senis Kal. Augusti 1443.* inseritque literas patentes Generalis, quas confirmat pro Fratre Joanne de Mauberto: & secundum incip. *Ut Sacra &c. Dat. Romæ apud S. Petrum 1446. 10. Kal. Augusti,* suntque ambo *in firmam. cit. par. 2. tract. 1. fol. 33. & 40.* At anno 1517. per Leonem X. fuere omnino subtracti obedientiæ Ministri Communitatis Ordinis, & non amplius Vicarium, sed Ministrum, omnino independentem obtinuerunt, divisique ab Ordinis Communitate Religionem constituerunt. Sed tamen cum ab anno 1358. quo per Fratrem Paulum de Trincis inceperunt, usque ad annum 1517. intercessissent anni 159. quibus ipsi obediverant Ministris Communitatis Ordinis, ab hac superioria

rrioritate Ministrorum, utique colligetur, quod recentiores sub antiquioribus steterint, & juxta stylum Romanorum Pontificum, Ecclesiæ, consuetudinis, ac facti, quibus docemur exorientes Reformatos in principio regi à Religione matrice, ab hoc regimine apertè patebit antiquioritas Ordinis gubernantis respectu gubernati. Hujus autem rei vestigia posset quis investigare in processionibus Castillionis Florentini, in quibus PP. de Observantia sub cruce Conventualium incedunt subsequenti- bus Conventualibus, quod & alicubi in Regno Neapolis, & aliquando Bitonii in Umbria observatur.

Quæ dicta sunt sectionibus secunda, tertia, & quarta, ad hoc idem tendunt, quia cum spectent ad factum elucidandum, indicentque emanationem PP. Observantiorum à Conventualibus, tamquam à fonte, & à matrice Franciscana, cum omnis causa sit prior suo causato, antiquioritatem Conventualium per physicam rationem productionis, seu emanationis evincunt.

S E C T I O S E X T A.

Quod antiqui Minores non defierint,
& quod Conventuales hodierni vo-
cantur antonomasticè Minores

S U M M A R I U M.

1. Antiqui Minores non defierunt anno 1517.
resoluti in Conventuales & Observanti-
nos.
2. Ex hoc tamen probaretur contemporanei-
tas, non antiquioritas.
3. Re tamen vera Conventuales sunt illi, qui
appellantur antonomasticè Minores.
4. Ita in Bullis Pontificum vocantur, & pri-
mo à Julio II.
5. Et à Sixto IV.
6. Iterum à Julio II.
7. Denuò à Sixto IV.
8. Paulo II.
9. Calisto III.
10. Gregorio IX.
11. Clemente IV.
12. Unde liquet Conventuales institutos ante
annum 1227.
13. Idem

13. *Idem Ordo, qui in Basilica Assisensi fuit anno 1230. ibidem nunc perseverat.*
14. *Ità & post Leonem X. Pius IV.*
15. *Qui & Ministrum appellat Generalem Conventualium.*
16. *Et P. Octavius Caietanus Jesuita eâdem utitur antonomasiâ.*
17. *Cum appellatione, quæ ab immemorabili in Europa viget.*

I. **I**N hoc quidem conveniunt PP. Observantini, quod ante ipsos fuerit Religio Minorum, sed deformata, inquit, ac per ipsos reformata; aliquis tamen visus est commentum quoddam meditari, seu effugium ad antiquioritatem Conventualium eludendam, dicendo, quod usque ad annum 1517. extitit Ordo Minorum, illiquè Fratres appellabantur absolute Minores, absque ullo adjecto Conventualium, vel Observantium, sed anno 1517. cessavêre hi Minores, abeuntes vel in Conventuales, vel in Observantinos, in quos fuit facta resolutio totius Minoritici Ordinis antiqui, nascentibus ex illa divisione Conventualibus; ex quo, mero casu evenerit, quod in divisione, in Con-

ventu v. g. Affili, Paduæ &c. reperirentur Fratres, qui vellet Conventualitati potius, quam Reformationi adherere, unde antiquioritas, quæ stat pro Minoribus antiquis, non stat pro Conventualibus, qui non sunt antiqui.

2. Sed hæc tentata evasio nimis olet sophisma, & nihil è dictis reprobatur, quia nimis probatur; si enim à desitione imaginaria Minorum incepissemus ambo, ex hoc non probaretur prætenfa antiquioritas Observantina, sed similitas temporaria dividendum, & incipientium, & Ledæ ovum, divisio, geminis, unico partu dedisset contemporaneitatem, neutri anterioritatem. Deinde, quomodo possumus ambo tunc incepisse, si & Scriptores Observantini dati sectione tertia, & Summi Pontifices aducti sectione quarta, ambos ante annum 1517. extitisse contestantur? Si autem filia divisionis sit Religio Conventualis, cur non satè dicitur nata anno 1414. quando per Decretum Concilii Constantien. ceptum est audiri in Ordine Minorum quod alii essent Fratres, qui appellantur *de Communitate Ordinis*, alii, qui dicerentur *de Observantia*,
 utra-

utraque specie existente sub propriis Superioribus, & per talia prædicta nomina à Concil. Constantien. distincta? Et dato hoc numquam concedendo, quod Conventus Assisiiensis, Patavinus &c. casu obvenissent Conventualibus, quibus tunc fortuitò fuissent oppleti, quid diceretur de Inquisitionibus, qui non sequuntur Conventum, sed Religionem? Sancta Sedes assveta uti Minoribus, bene noverat, an desisset Ordo Minorum, quo uti consueverat, & tamen numquam reperitur mentio Inquisitionis translatae ab Ordine Minorum ad Ordinem Conventualium.

3. Quibus leviter præactis, & etiam non consideratis, adhuc stat hæc veritas, quod Ordo Minorum numquam desit, sed & post emanationem Ordinis Observantini ab antiquo Ordine Minorum, hic antiquus Ordo permansit, permanetque; quod nisi faterentur Scriptores Observantini jam citati, per solidiora fundamenta Bullarum Pontificiarum, quæ profero, firmaretur. Quod enim hodierni Conventuales sint ipsimet illi antiqui Minores, & quod idem sit dicere *fratres Conventuales*, ac dicere *fratres*

Minores, summendo illud nomen *Minorum* antonomasticè pro principali denominato, ea principalitate, quæ ab antiquioritate proveniat, & absolutè sine ulla relatione ad distinctivum superadditum, ipse certè probavero, si demonstravero ex Bullis Pontificiis, quod, & divisa, & indivisa Observantia à Conventualibus, isti à Pontificibus appellentur absolutè *Fratres Minores*.

4. Ad quod afferam primo Bullam Julii II. *Vixis*, & diligenter *Sc. Dat. Roma 25. Junii 1508.* quæ habetur in *Monum. Ord. Minorum fol. mibi 216.* & est confirmatio Concordiæ Vallisoletanæ, ubi de Tertio Ordine dicitur, *Tertiarii portent ubique habitum talem, quo distinguantur à Fratribus primi Ordinis S. Francisci*; qui primus Ordo, nempe Minorum, alius esse non potest, quàm Ordo Conventualium, cujus habitui similis est habitus PP. Tertii Ordinis in materia, & forma, habitui enim Observantiorum, neque in materia, neque in humerali, vel pectorali potest assimilari, & consequenter in hac Bulla Conventuales appellantur Primus Ordo Minorum, licèt supra sæculum extarent Observantini.

§. Ita Sixtus IV. quo nemo Pontificum res Minoriticas melius percalluit, teste ipso Julio II. jam nostro Protectore, qui in sua *Exponi Nobis Sc. Roma apud S. Petrum 7. Jan. 1509.* infra citanda, de Sixto, ac per ipsum statutis circa Minores, dicit, *facta fuerunt, & per presatum Sixtum rerum hujusmodi expertissimum;* hic igitur Sixtus IV. in sua *Regimini universalis Sc. Dat. Roma anno 1474. pridie Kalen. Septembris, Pontificatus anno quarto;* & est Constit. 6. ipsius in Bullario magno to. 1. de se ipso ait in §. 3. *Nos igitur, qui dicti Ordinis Fratrum Minorum, in quo Generalis Ministrus fungebamur officio, dum ad Cardinalatus honorem assumpti fuimus;* quod & sepe in aliis suis Constitut: dignantissimè repetit. Ait igitur Pontifex se fuisse Generalem Ministrum Ordinis Minorum (fuit enim electus Perusii anno 1464. rexitque annos circiter quinque, post quos ad Cardinalatum promotus, successorem habuit in Generalatu Zanettum Utinensem) Minister verò Generalis non appellabatur tunc Superior supremus Observantia, qui dicebatur Vicarius, quapropter Sixtus fuit è Conventualibus, quia hi soli

tunc poterant esse Ministri, & tamen Conventuales hic appellat absolute, & antonomastice Minores.

6. Ad rei majorem evidentiam noto verba Julii II. in præcitata sua Constitutione *Exponi Nobis Sc. Dat. 1509.* ait autem, *præfatum Sixtum IV. qui non solum dum ad Cardinalatûs honorem assumptus fuit, vestri prædicti Ordinis Generalis Ministri fungebatur officio, sed etiam ab ineunte ejus ætate in prædicto Ordine fuit nutritus.* Quinam autem sit hic Ordo, in quo Sixtus IV. à pueritia fuerit educatus, dicit Uvadingus Observantinus sub anno 1439. num. 59. ubi narrat Sixtum fuisse Magistrum Studii Bononiæ, & Baccalaureum Conventûs Papiæ, quæ quidem officia, & nomina graduum nec sunt, nec unquam fuerunt in Religione Observantina, sed sunt actualiter, & præfuerunt inter Fratres Communitatis Ordinis, seu Conventuales. Ita de Magisterio dicendum, quod in Communitate Ordinis à temporibus S. Bonaventuræ fuit receptum, hodieque perseverat inter Conventuales, & numquam fuit inter Observantinos, & tamen Contelor: Elencho Cardinal. par. 2. creat. 1. singulos Cardinales primæ pro-

inæ promotionis factæ à Paulo II. enumerans septimum, sic ponit, *Frater Franciscus de Ruvere de Saona Magister in sacra pagina, & Generalis Ordinis Minorum Presbyter Tit. S. Petri*; quibus possent addi ceteri gradus Sixti in Religione, ut Guardianatus Conventûs Sanctorum Duodecim Apostolorum Romæ, quodque fuerit Regens Panormi, & Florentiæ, ut habent Ordinis Registra, ac Historia Sicula Cagliolæ; sed ex gradibus præfatis, quorum nomina sunt propria Conventualium, nec unquam fuerunt inter Observantes, cognoscere licet, quod Religio, in qua Sixtus per minores gradus ascendens, fuit à pueritia educatus, fuitque Generalis, est illa Religio, quæ à Concil. Constantien. appellatur *Communitas Ordinis*; & à Sixto in hac Bulla *Regiminis universalis &c.* appellatur *Ordo Minorum antonomasticè*, licet à jam plus quam centum annis emerisset Ordo Observantinus, quando emanavit hæc Bulla.

7. Hinc idem Sixtus IV. in alia incip. *Ex debito Pastoralis &c. Dat. Romæ. 1475. xviii. Kalen. Januarii*, cujus authenticum transumptum servatur in Archivio Conventûs Sanctorum Duodecim Apostolo-

rum de Urbe, concedens facultatem vendendi prædium Ciconiolæ pro reparanda Ecclesia SS. Apostolorum, recenter nobis concessa, *quæ in suis ædificiis nimiam erat collapsa, & ruinosa, tot Ordinis Fratrum Minorum professores &c. & paulo post subdit, in litteris, & mandatis, ut tot ex dicti Ordinis Fratrum Minorum professoribus, quorum unus esset Guardianus &c. & Conventuales ad SS. Apostolos existentes semper appellat absolutè, & anonomastice Minores; certum est autem, quod Romanus SS. Apostolorum Conventus nunquam fuit Observantinorum, sed à magni Bessarionis Cardinalis pietissima benignitate fuit datus Conventualibus; & tamen hi Conventuales (quos hic ex hoc titulo lubet vulgo Romano appellare Fratres SS. Apostolorum) Sixtus appellat absolutè Minores; quare Fratres Minores (de Communitate Ordinis appellati à Concil. Constantien. quod idem est, ac dicere de antiquitate Ordinis) sunt Fratres SS. Apostolorum Urbis Romanæ, scilicet Conventuales.*

8. Et ad hoc collimasse videtur Paulus II. qui confirmans concessionem præfate Ecclesiæ factam huic Ordini per laudan-

clandissimum Bessarionem, in sua incip.
In eminenti Sc. Dat. Romæ. 1467. xvi. Kalen. Octobris, Pontific. anno quarto, quæ habetur originalis in plumbo in Archivio Conventûs SS. Apostolorum, ait, Ut in ipsa Basilica in Divinis congruè serviantur, illam de seculari Ecclesia ad Ordinem Fratrum Minorum reduci Sc. ut ipsam Basilicam professoribus dicti Ordinis Fratrum Minorum concederet; unde si quis dubitet, vel quærat, quinam sint illi, qui appellantur Fratres Minores, videat, quinam serviant Basilicæ SS. Apostolorum, quæ nunquam fuit Observantinorum; si verò ibi reperiat Conventuales, de his sciat locutum Paulum II. cum antonomastice Minores dixit sine appendice.

9. Calistus III. *Regimini universalis Ecclesie Sc. Dat. Romæ apud S. Petrum anno 1455. II. Kalen. Septembris, Pontificatus anno primo, & habetur in firmam. par. 2. tract. 2. pagina 51. Attentè considerans, quod ex captionibus domorum, locorum, & Conventuum Fratrum Ordinis Minorum hujusmodi, ac Monasteriorum Monialium S. Clare sub eorundem Fratrum cura, & administratione degentium, quæ per nonnullos alios Fratres dicti Ordinis de Observantia crebro fiebant.*

fiabant. Hic Pontifex distinguit Franciscanos in duas species, primamque appellat *Fratrum Ordinis Minorum hujusmodi*; alteram verò sic specificat, *per nonnullos alios Fratres dicti Ordinis de Observantia.* Illi Fratres, qui non sunt de Observantia, & sunt *prima speciei*, appellantur *autonomasticè Minores*; nec est, cur respondeatur ante Leonem X. tali nomine appellatum semper fuisse hunc Ordinem, quo continebantur & Conventuales, & Observantini, quia Calistus non confundit, sed distinguit, aliquos vocatos de Observantia ab illis, quos appellat *autonomasticè Fratres Ordinis Minorum*, & ubi Pontifex distinguit, nos confundere non debemus. Et certè Ordo, à quo auferebantur Moniales, & Conventus Fratrum in Gallia, & Hispania, erat Ordo Conventualium, qui adhuc est sine illis Conventibus tunc ablati, & consequenter hic Ordo Conventualium *autonomasticè* appellatur Ordo Minorum à Calisto.

10. Addo Bullam Concistorialem Gregorii IX. cui subscribunt ipse, & Cardinales, extatque originalis Aulicæ in Archivio Sacri Conventus apud nos Con-

ventuales ; hæc Bulla , cujus initium ,
Is , qui Ecclesiam Sc. Dat. Laterani per ma-
num Martini S. R. E. Vice-Cancellarii 10.
Kal. Maji 1230. sic inscribitur , Dilectis
filiis , Ministro Ordinis Fratrum Minorum ,
ejusquè Fratribus commemorantibus apud Ec-
clesiam B. Francisci in loco , qui dicitur Cel-
lis Paradisi , tam presentibus , quàm futuris
in perpetuum , & hanc Basilicam , quæ
tunc extruebatur , ut in ipsam transfer-
reretur Corpus S. Patris , sibi reservans ,
ac subjiciens privativè quoad omnes a-
dios , ait , Ecclesiam ipsam sub B. Petri , &
nostra protectione suscepimus , ut Ecclesia ipsa
nulli , nisi Romano Pontifici sit subjecta , &
vestri Ordinis , cujus Institutor , & Pater exti-
vit Confessor prædictus , caput habeatur , &
inter , ac in ea per Fratres ejusdem Ordinis
perpetuò serviatur. 11. Eadem verba sil-
labatim repetit Clemens IV. in sua Con-
stit. Is , qui Ecclesiam Sc. quæ item habe-
tur originalis in plumbo Assisii , data Pe-
russii per manus Mag. Michaelis S. R. E.
Vice-Cancellarii 17. Kal. Maji 1266. estquè
& ipsa Bulla Concistorialis Hinc autem
habemus primo illa verba , 12. Vestri
Ordinis , cujus Institutor , & Pater extitit
Confessor prædictus ; qui Confessor , nem-
pò S.

pè S: Franciscus certè non vivebat anno 1517. quando dicuntur instituti Conventuales, sed decesserat anno 1227. & consequenter non instituebat sub Leone X. sed jam instituerat sub Innocentio III. aliàs Gregorius IX. non fuisset locutus historicè, sed propheticè, & Ecclesiam sibi præsentem, futuris post circa tria sæcula Religionis assignâisset. Ait autem secundo idem Pontifex, quod illa Basilica est Caput, & Mater Ordinis, quod & repetit Nicolaus IV. *Præclara &c. Dat. Reate 2. Idus Maji, Pontificatûs anno primo,* qui fuit 1288. & habetur originalis Assisi in plumbo; & Bonifacius IX. *Præfulgore &c. Dat. Romæ apud S. Petrum tertio nonas Octobris, Pontificatûs anno quarto;* quæ cum tribus prædictis habetur originalis in Archivio nostri Sacri Conventûs Assisie isis, quod hæc Basilica est totius Ordinis Minorum lapis fundamentalis; unde cum caput, matrix, & fundamentum Ordinis Minoritici ab anno 1230. usque ad annum currentem 1682. extiterit, & existat apud Conventuales, non apparet, quo modo ipsi possint dici incepisse anno 1517. antea verò habuisse, & non fuisse. 13. Addit tertio Gregorius

IX hæc alia verba ac in ea per Fratres ejusdem Ordinis perpetuò serviatur; cum igitur Minores ad quos tunc erat sermo, numquam loco cesserint, nec ipsis in illa Basilica alius Ordo umquam sit successus, ii, qui modò extant, sunt idem Ordo, qui tunc; nec possunt desuisse Minores abeuntes in Conventuales, vel Observantinos, illorum identitate per Bullam, & possessum continuatum, numquamvè interruptum satis probata, ex qua constat Conventuales esse illos Minores absolute appellatos in Bulla Gregorii, & non à casu intrusivo Conventualium in Sacrum Conventum Assisiensem, sed à concessione Gregorii positos fuisse Minores absolute dictos, nunc Assisi commorantes cum Corpore Seraphici Patris, qui certè sunt Conventuales.

14. Quod si Parti videantur hæc concedenda, utpotè quæ evenerunt ante Leonem X. contendatquè non sic locutos esse Pontifices, vel Scriptores post Leonem X. adducatur *Constit. 103. Pii IV. ex Bullarii magni to. 2. incip. Sedis Apostolica Sc. Dat. Romæ 17. Septemb. 1565.* qua confirmat quædam statuta Capituli Genera-

neralis Conventualium, atque *Considerantes*, quam *uberes fructus in Dei Ecclesia Sacer Fratrum Minorum Ordo ab ejus institutione produxerit*; & *infra*, *Dilectum filium Antonium de Sapientibus de Augusta ejusdem Ordinis Generalem, & Ministros, sicque per eosdem Superiores, & quoscumque ejusdem Ordinis Ministros, nunc, & pro semper existentes observari, & judicari debere*; cum verò hæc Constitutio sit mera confirmatio Decretorum Capituli Generalis Florentini (cui & interfuit Sixtus V. tunc Frater Felix Perrettus Procurator Ordinis) & hoc fuerit Capitulum Conventualium, & statuta illa ligent solos Conventuales, & sermo sit in Bulla solum cum Conventualibus, nec unquam in ea sit mentio Observantium, qui tamen appellentur absolute, & *antonomastice* Ordo Minorum, sine adjecto nominis Conventualium, licet hæc emanarit quinquaginta circiter annis post Bullas Leonis X & consequenter post separationem Observantium à Communitate Ordinis, consequenter patet, quod, & post Leonem X. qui dicit sic absolute *Minores*, dicit solum *Conventuales*.

15. Hic autem parergon attexo pro dicentibus, Conventuales reassumisse titulum Ministri temporibus Sixti V. confidentes favori Pontificis, assumpti ex Ordine Conventualium; Pontifex enim Pius, qui viginti circiter annis præcessit Pontificatui Sixti, Superiores Conventuales appellat Ministros, ut ex fragmento Constitutionis dato, non obstante Leonina, quæ numquam fuit posita in usu.

16. Attexere libet è Scriptoribus P. Octavium Cajetanum Syracusanum è Societate Jesu in Idea operis de vitis Sanctorum Sicularum in indice per Religiosas familias &c. quod & repetit in alphabetico; illic autem pag. mihi 67. singulis Ordinibus Ecclesiæ Dei assignans Sanctos, ita scribit, *Fraterum Minorum Presbyteri, Gandulphus in Poltino, Riccardus in Calatagirone, Gerardus Pannormi*, aliisque è nostris recitatis, subdit, *Minorum Observantium Presbyteri, Antonius in Calatagirone, Cherubinus Tauromenii, Joannes Agrigenti*, & paulo post subsequendo, ait, *ex Ordine Capuccinorum Alphius &c.* nosque Conventuales, qui verè habemus corpora præ-

fatorum BB. Gandulphi, Riccardi, Gerardi &c. appellat absolute Minores, aliis Franciscanis addendo distinctivum. Et nimis longum esset, si quas possemus scribentium Auctorum myriades, atque chyliades, produceremus.

17. Claudetur itaque sectio recolendo, quod Fratres illi, qui instituti, admissique ad habitum à S. P. Francisco, ipsi convixerunt in Religionis exordio, appellati sunt Minores, hocque nomine sine adjecto, absolute, & antonomastice sumpto, multoties appellantur hodierni Conventuales à Summis Pontificibus, tum ante, tum post divisionem Observantinorum ab ipsis, ut è Bullis Sixti IV. & Pii IV. quibus addenda vox populi ex immemorabili, eaque communi traditione, & consuetudine obsequente legi; nam Fratres, quos Conventuales nunc diximus, vulgatissime in Regionibus Septentrionalibus, Germania, Russia, Hungaria, Bohemia, Moravia, Silesia, Bavaria, Gallo-Belgio appellantur antonomastice Minores, nosque non aliter signamus in missivis epistolis missiones,

siones, quam sic, *Coloniam ad Minores, Agriam ad Minores &c.* Ipsæquè recta deferuntur ad *Conventuales*. In *Galliis* nos appellamur modò *Freres Mineurs*, modò *Freres Cordeliers*, uti ab initio Religionis vocabamur. In *Italia* paucissimis locis exceptis, & *Polonia* nuncupamur *Franciscani Li Frati di S. Francesco*: hæc sunt nomina *Conventualium*: *Patres* verò *Observantini* in *Septentrionalibus*, *Polonia*, &c. à *Sancto* hujus nominis, insigni ipsorum propagatore *Patres Bernardini*. In *Gallia* appellantur *Freres Observantins*, vel *Recolets. Observantes* vel *Re.ollecti*. In *Italia* communissimè per lignipedium à foccolo sumunt denominationem. Quæ velim dicta, non ut ipsos excludam ab *Ordine Minoritico*, cum fatear ipsos esse *Reformatos Ordinis Minorum*, ac verè inter *Minores* connumerari, sed ne ex ipsorum inclusione prætendatur exclusio *Conventualium ex principali analogato* includendorum.

S E C T I O S E P T I M A.

Astruitur antiquitas nominis Conventualium.

S U M M A R I U M.

1. Nomen Conventus in quo sensu antiquum.
2. Usitatum sub Monarchia Romana :
3. Adhuc antiquius , primisque Græcorum temporibus frequentatum ;
4. Unde in jus canonicum transisse creditur ,
5. Domibusque Regularium adhasisse :
6. Quomodo inter Minores introductum per Innocentium IV.
7. Testibus iisdem Observantinis Roderico , & Miranda :
8. Nomen tamen fuit concessum ad petitionem Fratrum , ideoque adhasit ,
9. Unde vigeat circa annum 1320. sub Joanne XXII.
10. Et anno 1354. in Constitutionibus Farinensis , & antiquius , ex num. 18. & anno 1292. ex publicis tabulis Cortonensibus.
11. Si Ecclesias affecisset hoc nomen , ab Ecclesiis Religio denominari potuisset ,

12. Cum Religiones ab aliqua sui singularitate denominatas habeamus, ut Rochetinos, Capucinos &c.
13. Imò & ab Ecclesijs sæpè nomen sortiantur Religiosi,
14. Hoc tamen Minoribus ratione vitæ collegialis debetum.
15. Nomen etiam Conventualium afficietas personas ex textu Constitui:
16. Et alio Constitut. Farineria,
17. Quibus personalis denominatio concluditur:
18. Imò talem appellationem personalem viguisse temporibus S. Bonaventuræ anno 1260:
19. Ab ipso enim Capitulo Narbonensi prodierunt Farineria,
20. Ideoque antiquitus invaluerat hoc nomen;
21. Nec soli aliqui Fratres sic denominabantur potius quàm Religio,
22. Quia nomen Religionis, & Religiosorum est idem.
23. Et ea erat pars numerosior, ac potior Ordinis Minorum:
24. Imò & Heremita non carebant hoc nomine ab ea ratione.
25. Minima pars Ordinis Ordini nomen non imponit.

1. **H**ucusque per negativa processimus, refellendo prætensam hujus nominis recentioritatem; nunc verò positivè incedemus, investigando originem hujus nominis Conventualis, quod à Conventu ortum sumpsisse, id est à conveniendo, non dubitaretur; sed tamen debet assignari, vel quando, vel à quo, vel unde primo prodierit, nobisvè adhæserit.

2. Nomen verò Conventus (non quidem Religionum) tantæ antiquitatis est, quantæ Grammaticis hoc verbum convenire, prout significat congregationem, coitionem, & simultaneum adventum plurium ad unum locum, vel ad deliberandum de Republica, vel ad judicialia, vel ad mercimonialia. In primo sensu fiebant Conventus, Romana Republica dominante, in viridi, vegetoque legum statu, nam *Gallia Quieta*, *Gallia in Italiam ad Conventus peragendos proficiscitur*, ait *Jul. Caf. de bello Gallic. lib. 5.* In secundo sensu fiebant Conventus in Præfecturis Italiæ, ac potissimum ad Metropoles, in quibus Rectores cum Equitum Romanorum consilio jus dicebant *ex Festo Lib. 3.* In tertio autem sensu nundi-

nundinæ erant Romanis, & statæ aliquæ novendiales, quo mercaturi, & leges accepturi accedebant Oppidani, *Colum. lib. 11. cap. 1. op. Pandulph. Pratei. lex. jur. v. Conventus*; ultimas verò reor fortè denominatas à nundino, trinundinis &c. pro ordinatione Consulium designandorum, de quibus eruditissimus P. Ma. Pagius noster *Conventualis disert. Hypat. de Cos. cap. 1. nu. 2.* hoc anno summa litteratorum voluptate publici juris facta.

3. Celebrari autem Conventus antiquissimo tempore cæptum patet ex Amphictioniis ita denominatis ab Amphictione Deucalionis filio, qui ad Thermophylas, & Delphos, Summates, Jonas, Dolopas, Thessalos, Aemianos, Magnetas, Maleenses, Phthiotas, Dorienses, Phocenses, & Locros ad hos convocabat, ut tradit *Pausan. lib. 7. Achaicorum, & lib. 10. Phocicorum.*

4. Hunc verò modum dicendi videtur secutum jus Canonicum Decretal. tit. 3. de rescript. cap. *Edoceri &c.* ubi Monachos ad deliberandum convenientes appellat *Conventum Monachorum*, scilicet Collegium consultivum Monachorum, & hunc Canonem Innocentius III. in

tali sensu traditum comprobatur Clem. de
rebus Ecclesie non alien. 6. cap. Monasterio-
rum, statuendo, ne Monachus bona Mona-
sterii alienet, nisi utilitas Monasterii. ... hoc
exposcat, Conventus sui, aut si Conventum
non habeat, Prælati proprii assensu ad hoc
nihilominus accedente, ubi apposito no-
mine Monasterii, quo denominantur
domus Monachorum, constat Conven-
tum non sumi pro nomine domorum
Monachalium, eò vel maxime, quod
dicit, si Conventum non habeat, cum non
possit carere domo Monachus, cui inhi-
betur alienare bona domus; unde non
habere Conventum, & esse solum, &
sine aliis Monachis in Monasterio, nec
habere Monachos, qui convenient con-
gregati ad consulendum.

5. Cum igitur domus Monachorum,
 qui soli Regulares præexistebant Men-
 dicantibus, appellarentur Monasteria,
 postvenientium Mendicantium Ordinum
 domus nomine carentes, fuere appella-
 tæ Conventus, ut optime advertit insi-
 gnis Canonista, atque Theologus Sacri
 Palatii Magister Ord. Prædicatorum Sil-
 vester v. Conventus, dicens, *apud Men-*
dicantes, quorum domus non habent proprium
nomen,

nomen, sicut domus Monachorum *Monasteria*,
 Conventus dicitur proprie locus habitationis
 eorum, supple, Fratrum mendicantium;
 & Rodericus Observantinus quaest. Re-
 gular. quaest. 4. a tit. 1. *Domus Fratrum*
Mendicantium non habebant nomen proprium
sicut domus Monachorum, quae proprie vo-
tur Monasteria; Et ideo Mendicantium, Et
aliorum Regularium habitaciones ceperunt vo-
cari Conventus. . . quapropter voluit Inno-
centius, ut domus Fratrum Minorum, &c.

6. Extat igitur Constitutio septima In-
 nocentii IV. *Cum tanquam &c.* quae pri-
 mo tomo Bullarii asseritur data Lugdu-
 ni nonis Aprilis, Pontificatus anno se-
 ptimo, qui fuisset annus 1250. quia In-
 nocentius iste fuerat electus Junio anni
 1243. sed Uvading. tomo 2. anno 1252.
 num. 23. hanc Bullam dicit se referre ex
 veteri regesto, facitque datam Perusii 12.
 Kalen. Septembris, Pontificatus anno de-
 cimo, discrepans in die, anno, loco &c.
 Quo omissis, reique insistendo. Haec
 Constitutio directa ad Minores, habet
 haec verba: *Vestris supplicationibus inclina-*
ti, decernimus, ut Ecclesia vestra omnes,
ubi Conventus existunt, Conventuales vocen-
tur; ex quo habemus duo nomina nova

quoad nos, unum, quod ab hoc Pontifice imponitur Ecclesiis nostris, ipsas recensendo inter Ecclesias Conventuales, alterum, quod domibus nostris non dicit se imponere, sed & à jure Canonico, & à Scriptoribus, circa illa tempora natum esse comperimus, unde ex hoc domus Mendicantium appellentur Conventus. 7. Hæc est scaturigo nostræ antiquitatis quoad nomen Conventualium, quod tunc Minoribus adhæsit ab eo primo Religionis exordio, ut & ex ipsis Observantinis Scriptoribus testatur Rodericus quæst. Regular. to. I. quæst. 4. art. 1. in fine, per hæc verba, *Primitiva Fratrum habitacula, loca tantum appellabantur, & tempore Innocentii IV. nomine Conventualitatis sunt insignita; & post duodecim lineas, Quapropter voluit Innocentius, ut domus Fratrum Minorum appellerentur Conventus, quia jam claustra, & ædificia magnifica habebant, à quo Conventuales in nostro Ordine sunt vocati; & to. 3. q. 30. art. 4. citat. idem Rodericus, Fratres Conventuales in Ordine Minorum dicuntur communiter Claustrales simul, & Conventuales hujus nominis nativitatem indagantes, invenimus hoc nomen ad petitionem*

Fratrū Minorū fuisse ipsis impositum ab Innocentio IV. Papa, ut ex ejus Bulla patet, cujus tenor in hunc modum se habet &c. unde secundum Rodericum nomen Conventualium habetur ab Innocentio IV. scilicet ab anno 1250. & Miranda in idem Observantinus in Manual. Prælat. quæst. 12. art. I. conclus. 3. Extat privilegium quoddam Innocentii IV. &c. ubi concedit præfatis Fratribus Claustralibus, tamquam honoris quoddam, ut ipsorum domus Conventus nuncupentur &c. quod & tunc temporis pro magno habuerunt honore, tali scilicet Claustraliū, sive Conventualium insigniri nomine; & Eminentiss. Brancatus de Laurea epitom. Canon. v. Fratrum Minorum reformatio, & divisio, ait, Qui à Communitate Ordinis se dividunt, Reformati, seu Observantes dicuntur. . . . alii autem Fratres remanent sub communitate Religionis cum titulo Minorum, seu Conventualium; & v. Fratres Minores Conventuales, nomen Conventualium juxta Constit. Innocentii IV. Cum tamquam.

8. Legentium verò animadversionem non demeretur inspectio, quam subnecto, quod scilicet hæc Constitutio 7. Innocentii IV. non est proprius motus, sed est concessio ad petitionem Fratrum
Mino.

Minorum, ut patet ex verbis Constitutionis, *Hinc est igitur, quod vestris supplicationibus inclinati, presentium auctoritate decernimus, ut Ecclesia &c.* unde verisimile non est, quod qui Minores hoc nomen petierint, ipso non sint usi temporibus Innocentii IV. & sequentibus annis, licet de talis nominis usu non extaret memoria, quia si non scribuntur omnia quæ fiunt, quis scribet omnia quæ dicuntur? Non enim ex hoc, quod nomen uxoris Cain reticuerint sacra Biblia (ut lepidè Gabriel Faber Parisiensis Procurator Generalis Conventualium in suo Speculo) dicemus, quod uxor Cain suo nomine proprio caruerit more Atlantidarum Plinii: Idem diceres de nominibus uxorum Sem, Japhet, Aod, Issachar, aliorumquè in sacra Scriptura illustrium propagatorum.

9. Post septuaginta tamen annos incidens in nomen Conventualium, natum sub Innocentio IV. & repetitum sub Joanne XXII. asseram & intermedio tempore viguisse. Et quidem Alvarus Pelagius Episcopus Silvensis, e Minoribus assumptus, de planctu Ecclesiæ lib. I. cap. 36. ait, *Petrum de Corbaria, quem*

cogno-

cognovi in virum hypocritam, cum Conventualis essem ibi Romæ in Aracæli decimantem mentam, & anetum; quæ verba hunc mihi sensum faciunt, Ego nunc Episcopus Silvensis, tunc eram Religiosus Minor Conventualis in Conventu Aracæli, ibiquè cognovi Petrum Sc. nam tunc, & usquè ad Eugenium IV. Conventuales permabant ad Aramcæli; sicquè secundum meum sensum Alvarus, qui discipulus Scoti, Antagonista Okami, & Joannis XXII. Pœnitentiarius floruit circa annum 1320. suo tempore confirmat fuisse in usu hoc nomen Conventualium, quicumquè etiam sit sensus datæ periodi, sufficiatquè intento, quod nomen Conventualis, applicatum Fratri Minori tunc foret in usu, vel dicat nomen Religionis, vel conviventiam in tali Conventu.

10. Adhuc ejusdem nominis Conventualium reperiemus usum continuari annis 34. post Alvarum, nam anno 1354. habito Generali Capitulo Affisii, Generali Gulielmo Farinerio, editisque Constitutionibus, quæ à cognomine Generalis nomen sunt auspicate, in ipsis eodem anno Capituli 1354. editis habentur hæc verba, *In locis Conventualibus infra septem*

septem dies, in non Conventualibus infratres ad plus suum officium exequantur Vistatores, & hunc eundem textum recipit, ac refert Uvadingus Observantinus to. 2. anno 1252. ne 23. unde in utroque sensu habetur usus nominis, personalis scilicet, & localis, cum in textu Alvari afficiat personas, in textu Constitutionis Farineriæ afficiat loca. Sed & personas, ac Religionem afficiens hoc nomen occurrit penes Tabelliones sæculares à quibus Minores antiquitus vocantur Conventuales, quod habeo ex rogitu quodam (cujus transumptum à Patre Magistro Joanne Baptista Philippo de Luti nostro Conventuali Senensi Concionatore laudando transmissum conservo) quo Uguvio Olilandi quond. Pipi Uguvionis Petrus Civis Cortonen. Notarius, Cortonæ anno 1392. indict. 15. die 25. Nov. Bonifacio IX. Pontifice, & Wenceslao Bohemorum Rege Imperatore, in publicas tabulas refert concessionem Oratorii Sancti Basilii in favorem Minorum, qui certè erant antiquus Ordo, nempè Conventualium, quia teste Haroldo epit. annal. sub anno 1399. loquente de fundatione Conventus Fesulani,

nullus

nullus Observantiæ locus foundationi Fesulanæ præcesserat in Tuscia, nam primus hic fuit Conventus (nempè Fesulanus) Observantiæ in Tuscia constructus scilicet anno 1399. idest septem annis post concessionem secundi Conventus Cortonen-
 sis, de quo nunc est sermo Unguivionis. Redditus igitur præfati Oratorii S. Basilii applicando Monialibus cum conditione alicujus elemosynæ pro Fratribus, & Instrumentum illud publicum habet hæc verba: *Sorores dicti Monasterii . . . providere dignentur, & debeant perpetuo de victu, & vestitu in eorum necessitatibus Fratribus Conventualibus dicti Ordinis in dicta Ecclesia &c.* Agens vero de translatione jurium Communis Civitatis Cortonæ, ait, *Tradentes, concedentes, & committentes dicto Ordini Fratrum Minorum Conventualium, in hac parte totaliter omnes eorum, & dicti Communis, & Populi, & Civium Civitatis Cortonæ, in prædictis, & quolibet prædictorum vices, & voces &c. supplicantes Venerabili Religioso Fr. Merigo Martini de Massa Ordinis Minorum dignissimo Magistro Provinciali Ministro dicti Ordinis in hac Provincia Tuscia, & in dicto consilio personaliter constituto, quatenus ipse,*
& di-

Et dictus Ordo dignetur predicta acceptare.
 Ex quo manifestissime apparet, quod & in secundo Religionis sæculo modò Minores, modò Conventuales, modò Minores Conventuales appellabamur, & continuabatur usus nominis ab Innocentiana desumpti sub anno 1250. vel à vita Conventuali, collegialiter conviventium, cœnobitico, non heremitico more.

II. Si cuiquam autem videatur Constitutio Innocentiana merè Ecclesias afficere, nullo autem modo personas, sicque Conventualitas cadere omnino extra Fratres. Fortè pro qua maluerit significatione, & ipsi stabimus, dabimusque propositionem sic arguenti. At non erit sine exemplo rei historicæ gnaro, quod aliqua Religio ab una sua peculiaritate, vel singularitate in aliquo insigni loco, topicam denominationem assumat, unde & Minores, qui primi inter Regulares suis domibus nomen Conventus, & primi inter Mendicantes suis Ecclesiis nomen Conventualis obtinuerunt, ab hac singularitate nominis ceperint vocitari Conventuales. Religionem etenim ab aliquo suo insigni loco *nomen* fortiri perquam familiare dignoscitur; nam Bene-

dicti.

dictini, Cassinenses vocantur à Monte Cassino, ubi Congregatio caput; Chartusiani à Montibus Chartusii Diœc. Gratianopol. ubi sunt fundati, nomen reportavere; Præmonstratenses à Deserto Præmonstrati Diœcesis Laudunen. in Gallia, ubi ipsorum origo à S. Norberto, appellationem retinere; Accessit Cisterciensibus, Clunniacensibus, Vallumbrosanis, Olivetanis, Camaldulensibus denominatio à locis, respectivè, Cistercii, Clunnii, Vallisumbrosæ, Montis Oliveti, Camalduli. Quid igitur mali, vel novi, si à nomine Conventualitatis inditæ loco fuissent denominati Minores? Quid si Observantinis separatis à Communitate Ordinis, hæc suam antiquius nomen retinuit?

12. Et non solum ex hoc capite, sed & à quacumque sui singularitate nomen aliquando sortiuntur Religiones. Doctes primo Canonicos Regulares, vulgo Italico *Rocchetti* à singularitate Rocchetti, quo soli assidue vestiuntur; Deinde Cassinenses, qui Monachi nigri antonomastice appellantur à colore, quo soli in totum, inter Monachos Occidentales, domi, forisque utuntur; Imò &

Capuccinos, hoc Italici idiomatis diminutivo cognominatos ab imminutione, & parvitate acuminis in angulo capuccii extremo. Unde & Minores notati hac novitate, & singularitate tituli, fortè & irrisi à Parochis, quibus hoc statutum erat odiosum, ac fortè videbatur irridenda concessio Conventualitatis pro humilibus, ac nullius redditus Ecclesiis Minorum, potuerunt & ab Ironia Parochorum nomen hoc suscepisse.

13. Dato autem, quod solis Ecclesiis Minorum nomen Conventualium fuisset impositum, essentne soli Minores inter Regulares, quorum Religio ab aliqua Ecclesiæ singularitate denominaretur? Non considerentur particulares Ecclesiæ in Civitatibus, à quibus adnexi, Conventus, ac Religiosi; nomina vulgo referunt, ut hic Romæ PP. Minervæ, Traspontinæ S. Marcelli, SS. Apostolorum &c. qui sic denominantur à titulo Ecclesiæ: Considerandi tamen obvenient Canonici illi Regulares, Lateranenses appellati à Basilica Laterana, quæ ipsorum servitute colebatur, duraruntquè in ea usque ad tempora Eugenii IV. Quondam Canonici Seculares Beati Laurentii

rentiū Justiniani (recenter suppressi) quorum Religioni dederat nomen Ecclesia S. Georgii in Alega in Aestuario Veneto, unde Canonici S. Georgii vocabantur; Clerici illi Regulares, qui & Barnabitæ appellati, à titulo Ecclesiæ, quam primam Mediolani Religio obtinuit, nomenclaturam derivarunt. Ad hæc qui adverterit, non mirabitur audiens à suis Ecclesiis nomen Conventualium desumere potuisse Minores, qui primi, & soli inter Mendicantes, ut patet ex Bullæ inscriptione, primis illis temporibus (nondum factis privilegiorum communicationibus) suis Ecclesiis nomen Conventualis obtinuerant, domosquè incolebant nomine Conventus decoratas.

14. Adhuc addendum videtur, nomen Conventualium nobis debitum fuisse ratione instituti; è Minoribus enim alii sunt instituti in vita Conventuali, alii in vita heremitica, alii scilicet activæ, alii contemplativæ vitæ vacantes, ab initio suæ institutionis, aliiquè mixtæ, PP. quidem Observantini, Pauluccio Trincio ducente, in Brulliani heremitorium secessere, hincquè ad alia undè-

cim loca jam deserta, Montis Luci, Ja-
 ni &c. sub Generalibus Friniano, & Gif-
 fonensi, fueruntquè ab initio heremiti-
 ci instituti: PP. item Cappuccini, fun-
 datoribus Matthæo de Bascio, ac Ludo-
 vico Forosempronensi, in solitudine
 meditantibus, heremitico instituto ab
 initio nomen dedere. Conventuales ve-
 rò à prima die suæ institutionis duxere
 vitam Conventualem, seu Cœnobiticam
 in loco Rivi torti, ubi duodecim illi san-
 ctissimi homines, primi S. Patriarchæ
 alumni convivebant in primo illo Mi-
 norum Conventu, ideoquè ex institu-
 to vitam Conventualem trahentes, verè
 fuerunt, debueruntquè dici Conventua-
 les, quod idem sonat, ac convenientes,
 seu collegialiter viventes in sancta spi-
 ritûs unione, & vinculo charitatis, ut
 & patet ex Eminentiss. de Luca addu-
 cto sect. 2. Et licèt inde ad Subasium
 B. Aegidius, aliiquè aliò diverterent in
 solitudinem, semper tamen alii in Con-
 ventibus remanebant, semperquè con-
 servabatur Conventualitas, seu Colle-
 gialitas, si ità liceat appellare cohabitatio-
 nem. Et in hoc sensu non implicat
 locus Constitutionis Farineriæ memoratæ,
 quæ

tz quæ Heremitoria à Conventibus distingueret.

15. Sed planè, inspicienti modum dicendi in textibus adductis, & adducendis, constat nomen Conventualis affectisse etiam personas, & à primæva Religionis ætate viguisse in Minoribus hoc nomen. Legantur Constitutiones Ordinis antiquæ, & præsertim editæ à Ministro Generali Gerardo Odonio Aquitano è Capitulo Generali celebrato Caturci 1337. quas legisse noluit Uvadingus, quia Farineriis antiquiores, cum dixit solum in Farineriis eum locum habuisse de Visitoribus hic relatum, in quo esset mentio nominis Conventualium. Constitutiones igitur Gerardi Generalis confirmatæ à Benedicto XII. per suam incipien. *Redemptor noster &c.* Dat. Avenion. iv. Kalen. Septembris, Pontificatus anno secundo; & eidem Bullæ insertæ, de electione Custodum, & Guardianorum cap. 20. habent hæc verba syllabatim transcripta, *Guardiani in singulis locis Conventualibus dicti Ordinis eligantur per Conventus eorundem locorum, nec in hujusmodi electione vocem habeant Fratres alii non Conventuales, licet morentur ibidem.*

Hæc Bulla Benedicti XII. cum Constito. insertis habetur in *Chronol. Seraph. P. Michaelis Angeli de Neapoli. to. I. Capitulo Generali XXII.*

16. Et etiam in Constitut. Farineriis cap. 9. de electione Ministrorum &c. habetur alius textus, quem præterire placuit Uvadingo, ne nomen Conventualium personas afficiens inspicere nolenti objiceretur, sic autem ait cap. 9. *Si verò Guardianum non Conventualem mori contigerit &c. locum autem non Conventualem dicimus ubi duodecim Fratres, & supra, pro maiore parte anni non possunt debite commorari, restringendo ad loca Fratrum duodecim Conventualitatem, quam & ad loca sex Fratrum extendebant citata Constit. Gerardi sub Benedicto XII. quod addo, ut innotescat quænam loca dicerentur Conventualia, haberent Ecclesiam, ac distinguerentur ab Heremitoriis.*

17. Cum igitur Alvarus de Pelagia hic num. 9. se ipsum appellet *Conventualem in Araceli*; per Constitutiones Benedicti XII. soli Fratres *Conventuales* habeant jus suffragii ab anno 1337. & juxta ipsas Constitutiones Farinerias anni 1354. cit. hic nu. 10. & 16. dentur *Guardiani Conventuales*;

les, & consequenter Gvardiani non Conventuales, & tum Fratres, tum Gvardiani sint personæ, quæ denominantur, seu afficiuntur ab hac denominatione Conventualitatis, quæ ad ipsos immediate refertur, seu de ipsis prædicatur (ut logicaliter loquamur) nemo inficiabitur id quod pro comperto habetur, nempe Minores in primo sæculo Religionis appellatos fuisse Conventuales, cum talis appellatio, seu denominatio reperitur applicata Minoribus in ipsorum Constitutionibus, & ab ejusdem Ordinis Scriptoribus. Et ut hæc clarius innotescant.

18. Addam, Constitutiones, quas à Generalis cognomine Farinerias vocitarunt, produsse quidem anno 1354. sub hoc nomine, eo tamen anno non fuisse conditas, seu primo datas Ordini, sed eas esse Constitutiones S. Bonaventuræ, qui quando Generalis præerat Ordini, has tulerat leges cum Capit. generali Narbonæ celebrato anno 1260. constitutiones antiquas in novam formam redigens, novisque quibusdam additis statutis, ut & præfata testatur *Chronol. Capit. generali xii.* anno 1260. Sc. earumque hæc

fuerunt vicissitudines. Ipsas primò in Capitulo prædicto cum gravioribus Patribus sanctissimus Generalis condidit Narbone tanta maturitate, adeoque discreto, ac prudenti zelo, ut licet in aliquibus tepescente aliquando fervore, vel novæ inducerentur leges, vel prisca inobservantia antiquarentur, nullæ tamen revixerint frequentius, atque diutius quàm præfatæ Narbonenses, cum nil sanius, nil rectius post diversarum experimenta nanciscerentur Patres. Primò igitur confirmatæ fuerunt Constitutiones Narbonenses S. Bonaventuræ in generali Capitulo Assisiensi 1279. à Generali Bonagrata de S. Joanne Bononensium. Interum ibidem alio in Capitulo generali anno 1316. sub Generalatu Michaelis Cæsenatis. Inductas interim alias à Generali Odonio sub Benedicto XII. jam præcitatas, per tertiam Narbonensium confirmationem, aboluerunt Patres, in alio Capitulo generali Marsiliæ celebrato anno 1346. cum Generalis electus est Fortanerius Vassallus, postea Archiepiscopus Ravennas, dehinc Patriarcha Graden. ac tandem Cardinalis. Denuò easdem confirmavit Capitulum Assisien. anno 1354

instititquè nervosè Generalis Gulielmus Farinerius ipsarum Observantia, unde ipso publicante, & urgente, Constitutiones ipsæ appellatæ sunt Farineriæ. Anno autem 1430. in generali itidem Capitulo Assisien. sub Martino V. editæ sunt Constitutiones Martinianæ à B. Joanne de Capistrano ordinatæ, ceperuntquè exolefcere Narbonenses, quas postremò Patres de Observantia in Statuta Barcinonensia, & Vallisoletana collegere, nuncquè apud ipsos vocantur *Constitutiones generales antique*, ex Uvading. tomo 2. anno 1260. num. II.

19. Farineriæ igitur appellatæ sunt Constitutiones, quas Farinerius non condidit, nam ut ait *Haroldus to. I. anno 1354. num. 4. Farineriæ dictæ sunt, licet ipse suum nihil fermè posuerit, & Michael Angel. Neapolitanus in Chronolog. Seraph. sub Capitulo generali xxiv. anno 1354. ait, Statuta Gulielmi Farinerii vocantur, quamvis in eis de se nihil posuerit* Unde quicquid legis Constitutiones Farineriæ ferant, non anno 1354. est scriptum, sed anno 1260 à S. Bonaventura in Capitulo Narbonensi, nempè Religionis primo sæculo nondum completo, & primo decennio post

eam Constitutionem Innocentii IV. *Cum tanquam &c.* cit. hęc sect. 7. num. 6. quę emanaverat anno 1250. nobisquę nomen Conventualium dederat.

20. Quo stante, evidentissimę patet de antiquitate nominis Conventualis, cum etenim Farinerię cap. 9. Conventua-lem appellent Guardianum Conventus formati, illęquę Constitutiones fuerint primo editę anno 1260. jam constat, quod anno 1260. (scilicet in principio Religionis, quę vix quinquagesimum ex-cesserat annum) obtinuerat usus, ut nomine Conventualium aliqui vocaren- tur, atque invaluerat concessio Consti- tutionis Innocentii IV. unde ante an- num 1354. concedendum sit à Uvadingo auditum fuisse nomen Conventualium afficiens personas, utpotè prolatum, & scriptum à S. Bonaventura in suis Con- stitut. Narbonensibus, quas deinde alio nomine à nupero publicatore denomi- nabant.

21. Quod si Fratres illos sic nuncupa- tos, non à nomine Religionis, sed à no- mine loci cui pręerant, vel in quo mo- rabantur, quis putaret, & ex dictis so- lum evinci, quod Fratres Minores ap- pella-

pellarentur Conventuales, vel quia Guardiani in loco Conventuali, vel quia commorantes in loco Conventuali, ratione cujus permanentiæ habebant eorum in electione Guardiani, juxta Constitutiones Odonias *cit. hic nu. 15.* non tamen ex denominatione Fratrum illorum sequi, quod Religio tota appellaretur Conventualis ab hoc nomine quorundam.

22. Fatebor hebetudinem ingenii, quod intelligere nequeam, alio nomine Fratres, alio Religionem vocari: Si enim illi Patres vocentur Carmelitæ, certè ipsorum Religio dicetur Carmelitana: si alii appellentur Augustiniani, certè ipsorum Ordo Augustinianus vocabitur; unde si nos vocabamur Conventuales nostra vocabatur Religio Conventualis.

23. Eoque magis id erit concedendum, quo major pars Minorum vivebat conventualiter extra heremitoria; nam ex jam relatis textibus constitutionum, quæcunque domus Minorum, in qua degerent vel sex Fratres juxta constitutiones Odonias, vel duodecim juxta Farinerias, vocabatur domus Conventualis, & Conventuales in illa domo vocabantur quicumque in ipsa de familia permanerent,

rent, ex quo patet quod loca Fratrum numerosiora, ea in quibus essent studia, majorque familia, Fratres in ipsis permanentes, & collegialiter viventes denominabant Conventuales, & hi erant vel tota Religio, vel certè maxima pars Religionis, cum præter istos, pauculi tantum illi superessent, qui in Heremitoriis degebant, & Heremitoria comparata Conventibus habentibus Ecclesias erant nimium quid in tota Religione, præsertim, cum extra Italiam non legamus ante Observantiæ ortum multis Heremitoriis abundasse nostrates.

24. Quod si perpaucos Heremicolas, ratione habitationis Conventuales non denominari contingeret, tunc cum heremiticam vitam agerent, quia tamen ad Heremum non dimittebantur nisi viri provectæ perfectionis, & ætatis (ut patet de S. Antonio Patavino) hique postquam per aliquod tempus orationi, contemplationibus, ac solitudinibus vacassent, ad loca conventualia revertebantur, consequenter etiam ipsi, priusquam ad Heremum processissent nomine Conventualium fuerant vocati, & post regressum ad loca conventualia, iterum
Con-

Conventuales vocabantur, ideoquè denominationem sumendo à majori parte temporis qua uno, vel altero nomine appellarentur, vocandi sunt Conventuales, quia usque ad maturam ætatem Conventuales fuerant, & post menses, vel annum solitudinis, iterum revertentur ad Conventus, erantquè Conventuales.

25. Nec aliquandiu ad Heremitoria secedentes etiamsi tempore talis recessus fuissent non Conventuales, obstarent denominationi Conventualium desumenda à majori parte Fratrum, quæ erat permanentium in Conventibus, sicuti, ex hoc quod v. gr. in Religione Prædicatorum, Laici, seu Conversi non prædicent, quia ipsi sunt minor pars, non sequitur quod Religio, non debeat appellari Religio Prædicatorum.

26. Regula autem, & institutio Ordinis Minorum, nunquam loquuntur, vel præcipiunt de vita heremitica, unde si ex supererogatione aliqui solitudinem quærerent ad tempus, ex hoc non mutabatur institutum, vel nomen Religionis.

SECTIO OCTAVA.

Ex dictis, cæteros primos Ordines Mendicantium appellari Conventuales non incongruit.

SUMMARIUM.

1. Nimitatis redargutio ,
2. Alias Religiones matrices posse dici Conventuales.
3. Imò sic appellatas in Bulla Sixti IV. Dum singulos &c.

1. **N**imitatis arguor in probando, quod rationes, & congruentiæ jam adductæ probent, non solum Minores, sed & alios antiquiores Ordines Mendicantium debere vocari Conventuales, unde Minores à Conventualitate non habeant constitutum, quia distinctivum ab ipsa non sortiuntur.

2. Verum si allata perpendantur, non omnibus omnia sunt facta: Constitutio enim Innocentii est pro solis Minoribus, licet motiva Constitutionis possint esse pro omnibus Mendicantibus, & Conventualium inter Minores, nomen,
& di.

& distinctionem investigantes, hæc quaerimus tantummodo in Ordine ad PP. *Observantinos*, disputantes, an, per quid, & quando orta sit inter nos distinctio, cum à cæteris aliunde distinguamur. Quod si eadem indago sit habenda de PP. Dominicanis, Augustinianis, & Carmelitis in stipite, prout cadere possit distinctio inter has antiquiores Religiones, & ipsarum supervenientes recollectiones, seu reformationes; antiquæ illæ Religiones primi ævi non abhorrebunt (puto) à nomine Conventualitatis, in quo potius gloriabuntur, tamquam in caractere stipitis suæ regularis familiæ, cum intantum ipsi frequenter non utantur hoc nomine, in quantum ipso non indigent ad distinctionem ab aliis militantibus sub sua regula, quia aliunde distinguuntur; & hac eadem ratione antiqui Minores rarò utebantur nomine Conventualis, quia ante tempora Fratris Pauli Trincii, nondum nata Observantia, terra Minoritica erat unius labii, nec dum inducto novo *Observantinorum* nomine; ast cum adolevit Observantia, frequentius hoc distinctivo uti cæperunt, quod & Summi Pontifices præstitere in suis

fuis Constitutionibus. Nullum igitur inconueniens, quod prædicti Patres appellentur Conuentuales; nec unquam nos eo collimauimus, ut punctum hoc firmaretur, quod nos soli in Ecclesia Dei simus Conuentuales, sed quod nos soli inter Minores, Conuentuales simus, & quod nomen Conuentualium sit antiquum, nec inductum à Leone X.

3. Imò Patres jam dictos esse, & appellari Conuentuales, quando opus sit, habemus, & à Pontificiis litteris, nam Sixtus IV. *Dnm singulos Regulares &c. Dat. Romæ apud S. Petrum anno 1475. Kal. Maji Pontificatûs anno quarto; & habetur in lib. Monum. Ord. Min. tract. 1. process. fol. mihi 195.* approbando Bullam Pauli II. & sub excommunicationis pœna inhibendo occupationes domorum Religionum Conuentualium, dat hæc verba: *Post nostram ad summi Apostolatûs apicem assumptionem, à dilectorum Filiorum, Fratrum Prædicatorum, Minorum, & Heremitarum S. Augustini, & B. M. V. de Monte Carmelo Ordinum Generalibus Magistris, Ministro, & Prioribus, qui pro tempore fuerunt, & aliorum dictorum Ordinum professorum relatione, non sine querela accepimus, quod Laici in diversis Mun-*
di par-

di partibus constituti, propriis incumbentes affectibus, dum Magistri, & Ministri, & Priores ipsi tam Generales, quam Provinciales, & domorum eorundem Ordinum Custodes, Guardiani, & Fratres Conventuales nuncupati, dictarum domorum jura prosequuntur &c. subjungit verò inferiùs: tot malis, quot Prædicatorum, Minorum, Heremitarum S. Augustini, Carmelitarum, S. Mariae, Ordinum Mendicantium professores prædicti, Conventuales nuncupati, quorum scientia, & doctrina militans Ecclesia continua suscipit incrementa; declaratquè non licere Laicis se ingerere, vel occupare bona eorundem Fratrum quatuor Ordinum Mendicantium, etiamsi domus ipse ad Fratres dictorum Ordinum, de Observantia nuncupatos, perveniant. Unde videmus, quod jam è præfatis Ordinibus Mendicantium prodierant Reformati, occupantes Conventus præfatorum Ordinum non reformatorum, & Pontifex Fratres antiquæ, non reformatæ Religionis appellat Fratres Conventuales, Fratres verò novarum Reformationum emergentium ab illis, appellat Fratres de Observantia; sicquè matricibus cunctis Religionibus antiquis dat nomen Conventualium,

filialibus verò nomen Observantiæ ; & fortè etiam ex hoc , quod pleræquè reformationes à vita eremitica inceperint (ut innuebamus) non reformati autem collegialiter vivebant vita cœnobitica , seu Conventuali.

SECTIO NONA.

Non sunt duo genera Conventualium inter Minores , sed hodierni sunt iidem , ac Conventuales Innocentii IV.

SUMMARIUM.

1. *An Conventualitas consistat in mitigatione paupertatis , unde duo genera Conventualium.*
2. *Quod rejicitur ex historicè dictis.*
3. *Et si admittatur , non probat biffarium Minorismum , quia paupertas fuit mitigata anno 1265.*
4. *Ad petitionem Religionis ,*
5. *Imò Generalis Ministri , qui erat vir sanctus , nempè S. Bonaventura , postea Cardinalis.*

6. Et alia mitigatio statim advenit anno 1281 à Martino IV.
7. Successivè & altera à Joanne XXII. anno 1325.
8. Ampliorquè à Martino V. anno 1430.
9. Confirmata ab Eugenio IV. anno 1432.
10. Unde ante Leonem X. constat Minores Conventuales extitisse, & professos esse paupertatem mitigatam est certum.
11. Quod & Scriptores de Observantia fatentur, in primisque Alvarus de Palagia,
12. Et Memoriale Ordinis Minorum,
13. Ac Uvadingus,
14. Miranda,
15. Rodericus,
16. Gonzaga classici Observantia Scriptores,
17. Quibus identitas Conventualium statuitur.

I. **H**ic modus dicendi, quo Sixtus IV. utebatur in modo allegata Bulla Dum singulos &c. fortè aliquibus est occasio suspicandi, quòd cum à Pontifice appellentur Conventuales illi quatuor Ordines, qui anno 1475. quo data est Bulla, possidebant stabilia, Conventualitas consistat in professione paupertatis mitigatæ, unde inter Mendicantes illa Religio debeat appellari Conventualis, cu-

ius paupertas est mitigata, illa verò non Conventualis, cujus non est mitigata paupertas. Si verò hæc expositio valeat, corrui, non solum antiquioritas, sed & antiquitas Minorum Conventualium, quia isti nunc quidem vovent paupertatem mitigatam, sed Conventuales illi sic appellati ab Innocentio IV. quò tunc in sua puritate strictissimæ paupertatis exoriente Religione vivebant ad annum 1250. illi inquam Conventuales Innocentii IV. non possidebant, ideoquè erant Conventuales alterius rationis, ac generis à Conventualibus hodiernis, uti posset aliquibus videri.

2. Sed toto cælo aberraret!, qui bicipitem hanc Conventualitatem chimericam somniaret inter Minores; tum quia satis jam est ostensum sectionibus secunda, tertia, quarta, &c. antiquioritas Conventualium ipsis debita alio titulo; tum quia à tempore, quo per Fratrem Pauluccium inceperunt Observantini, constat antiquioritas; tum etiam quia Pontificiis Bullis est firmatum, quod antiqui Minores, vel Minores *autonomastice* dicti, sint hodierni Conventuales; tum tandem, quia asserentis est probare as-

re assertum, deberetquè qui sic opinaretur, probare, quod hæc nomina, Conventualis, & dispensatus, seu possidens, vel possessor sint idem, quod facile Grammatici, & Juristæ non admittent.

3. Sed hæc dicta pro non dictis reputando. Valeat expositio, quam ex abundantia nostrarum rationum volumus admittere. Quid inde? Si duo genera Conventualium deberent inter se distinguì, per mitigatam, & non mitigatam paupertatem, certè unicum genus Conventualium debet assignari, quia etiam pro Conventualibus ab Innocent. IV. fuit temperatus rigor paupertatis, nam elapsis vix quinquaginta annis ab Ordinis Institutione cæpisse mitigari pro Minoribus apertè comprobat Clemens IV. Constit. 1. *Obtentu Divini Numinis &c.* Dat. Perusii 2. idus Februarii, Pontificatus anno primo, qui fuit annus 1265. nempe annus Religionis quinquagesimus octavus; & hæc Constitutio habetur in tomo 1. Bullarii magni; dirigitur autem Constitutio ad Prædicatores, & Minores, aitquè. *Pro parte vestra fuis nobis humiliter supplicatum, quod &c.* Nos itaque

itaquè vestris petitionibus benigniùs attendentes, auctoritate Apostolica declaramus, quod vos in temporalibus bonis, in quibus succederetis in sæculo existentes, licitè possitis succedere, & bonorum ipsorum possessionem apprehendere &c. 4. Duo autem obveniunt valdè notabilia in hac prima mitigatione paupertatis, scilicet, quod ad petitionem ipsorum Fratrum emanaverit Constitutio, ut patet ex ipsius verbis, *Pro parte vestra fuit nobis humiliter supplicatum*; unde illi primi Minores perfectissimi Religiosi, hanc mitigationem petendo, ostenderint dispensationes non esse nostri sæculi teporem, sed oriri à tam urgentibus causis, ut & animum virorum sanctorum possint movere.

5. Aliud verò huic affine observandum est, quod anno 1265. quo Constitutio emanavit, ipsam pro Religione petebat Generalis, eratquè tunc Generalis sanctior homo, qui post Sanctum Franciscum Religioni præfuerit; Annus enim 1265. fuit annus nonus Generalatûs S. Bonaventuræ. Ex libro namquè, cui titulus *Memoriale Ordinis*, habemus, quod S. Bonaventura fuit electus Generalis anno 1256. qui fuit annus secundus Ale-

Alexandri IV. & permansit in officio per annos octodecim, unde per ipsius assumptionem ad Cardinalatum, vacante Generalatu, anno 1274. fuit electus Generalis successor, Frater Hieronymus ab Asculo, successitque Cardinali Exnerali, Generalis futurus Pontifex. Cum igitur primus Generalis, qui paupertatem mitigari rogavit, fuerit ille sanctissimus vir Bonaventura, hæc non improbabitur in Minoribus, nisi improbetur S. Generalis mitigator; credeturque sancta, & iusta mitigatio, quam petiit Vir adeo sanctus, & iustus, ut ob sanctitatem, & iustitiam inter Divos fuerit relatus. Ex hoc igitur habemus primam paupertatis mitigationem ab anno 1256. temporibus Innocentii IV. valde con-
tiguis.

6. Paulo post alia mitigatio advenit, cum 1281. electus Summus Pontifex Martinus IV. concessit, *Bona legata ex hereditate ab intestato, vel aliunde provenientia, administrari per Syndicos, eligendos à Ministris, Generali. vel Provincialibus, ipsisque Syndicis, seu Procuratoribus secularibus, Ordini concessis, posse uti remediis juris, agendo in hæredes, vel quoscumque mo-*

rosos in solvendo, vel implendo legata in favorem Fratrum Minorum. Et hic est sensus Bullæ, quem prolixius adhuc recitat Sixtus IV. ipsum inserens suæ Bullæ, *Dum uberes fructus &c.* quam modò citabimus in hac sectione nona, cum Bulla Martini ad meas manus non pervenerit.

7. Ad idem collimat Joannes XXII. in sua Extrav. *Quia quorundam &c. de verb. signif. 6.* quæ potest videri in corpore juris canonici.

8. Multo adhuc ampliori mitigatione processum est ad ulteriora in mitiganda paupertate Minorum à Martino V. per ipsius Constit. *Ad statum Fratrum Ordinis Minorum &c. Dat. Romæ apud SS. Apostolos 10. Kal. Septembris, Pontificatûs anno decimotertio*; qui incidit in annum Christi 1430. & hæc Constitutio habetur in *Firmam. trium Ord. tract. 1. par. 2. fol. mihi 64* cujus hæc sunt verba: *Nos volentes Conventuum, locorum, & Fratrum hujusmodi opportunitatibus providere concedendi Procuratoribus Conventuum, & locorum dicti Ordinis pro tempore existentibus, ut possessiones, & bona quaecumque mobilia, & immobilia, ac annuos proventus, hæctenus*
prefato

præfato Ordini, & ejus Conventibus relicta, & in posterum relinquenda &c. capere, recipere, tenere, & possidere, ac ipsorum fructus, redditus, & proventus petere, exigere, & percipere, illosquæ in commodum, & utilitatem Fratrum ipsorum, Conventuum, & locorum &c. convertere, & exponere &c. & cum loquatur non solum de stabilibus futuris, & relinquendis, sed & de relictis, & in præterito jam legatis, ut ex illis verbis, hætenus præfato Ordini, & ejus Conventibus relicta, manifestè apparet, quod jam ante annum 1430. Minores possidebant stabilia, fructusquæ annuos percipiebant.

9. Confirmavit hæc omnia Eugenius IV. Apostolicæ Sedis &c. Dat. Romæ apud S. Petrum anno 1432. iv. Kalen. Maji. Confirmavit Pius II. Ad exequendum &c. Dat. Romæ apud S. Petrum anno 1458. Pontificatûs anno primo. Confirmavit Sixtus IV. Dum fructus uberes &c. Dat. Romæ apud S. Petrum anno 1471. pridie Kalen. Martii, Pontificatûs anno primo; & huic Bullæ inserit concessiones, & mitigationes Martini IV. nec de subreptione, vel non plena informatione dubitari potuit in Sixto IV. qui fuerat Generalis Ordinis. Con-

firmavit tandem Alexander VI. *Ea, quæ per nos Sc. Dat. Romæ anno 1499. iv. Kalen. Septembris, Pontificatûs anno octavo; inferens concessionem Alexandri V. Conventui Camberiacensi, ipsamquæ extendens ad Provincias Franciæ. Quæ omnes confirmationes habentur in sæpe cit. Firmanam. trium Ord. tract. 1. par. 2. de privilegiis fol. mihi 64. & seqq.*

10. Quod quidem videtur plusquam satis pro plena probatione, cum novem testes contestes omni exceptione majores inducantur in novem Pontificum Constitutionibus, quibus evidenter convincitur, ab initio fuisse mitigatam paupertatem Minorum, ac deinde continuatas, & confirmatas fuisse mitigationes successive à Pontificibus usque ad annum illum 1517. quo gratis asseritur novam speciem Conventualium erupisse, cum & Conventuales Innocentii IV. cæteri-que omnes Conventuales usque ad Leonem X. paupertatem mitigatam profiterentur.

11. Et in praxi ita evenisse, Minoresque à primordio Religionis, & acceptasse Pontificias dispensationes, & eisdem usos fuisse, contestantur Scriptores Or-

res Ordinis, qui primos Minores in mitigata paupertate vixisse post S. Patris obitum, unanimiter scribunt.

Et quidem Alvarius Pelagius Minorita, Scriptor anni 1320. sub Joanne XXII. in suo lib. *de planctu Sc. lib. 2. cap. 66.* paulò post initium, ait, *Tota die vendunt aliqui Fratres Minores ligna de silvis, granum de terrulis, quas aliqui habent juxta hortos; vinum de quibusdam vineolis, & pergulis; hortulitia de orto, mel de alveariis apum, fructus de arboribus; unde jam ante annum 1320. ceperant effectivè, & realiter habere aliqua stabilia, terrulas, vineolas, &c.*

12. Liber antiqui Scriptoris, qui inscribitur *Memoriale Ord. Minorum*, in cathalogo Generalium, de Magistro Gondifaluo Hispano, sextodecimo Generali Ordinis, electo Assisii anno 1304. ait: *Hic Generalis per Ordinem discurrens... elemosynas perpetuas relinquere, & annuales redditus suis Dominis, quibuscumquè obligationibus compellebat; pro reformatione Ordinis laboravit; totum Ordinem expropriavit; quia tamen jubebat Fratres se abdicare ab annuis redditibus, constat, quod tunc Fratres habuerant redditus, quos relinquere*

linquere cogebantur à Gondifaluo.

13. De quo eodem Generali Gondifaluo Uvading, to. 3. anno. 1304. nu. 13. eadem repetit, sic, *strictè etiam præcepit, ut vineæ, ex quibus vinum colligebatur in usum Fratrum, vel ut venderentur, omnino demolirentur, vel alienarentur; ex quo apparet illa (quam appellant Conventualitatem) scilicet paupertas mitigata, quæ existerat multò ante ortum Observantiæ, nec sunt duo genera Conventualium.*

Cum Uvadingo alii Observantini Scriptores hanc mitigationem extitisse primis illis temporibus fatentur; nam

14. Ludovicus Miranda Observantinus in *Manual. Prælat. to. 1. qu. 12. art. 1. conclus. 3.* ita scribit, *sic factum est, ut ab anno 1226. quo è vita decessit, atque ad cælestia translatus est Beatissimus, atque Seraphicus Pater noster Franciscus, usque ad annum 1380. nulla fore in tota nostra Religione esset domus, quæ non jam ex Summorum Pontificum dispensatione proprium, divitias, & prædia non possideret.*

15. Emanuel Rodericus itidem Observantinus *quæst. Regular. tomo. 1. quæst. 5. art. 1.* similiter observat, quòd Religio
Mino-

Minorum ab exordio sui per spatium viginti annorum, ita fuit per univ^{er}s^{um} Orbem propagata, ut PP. istius Ordinis intelligerent statum primitivum Recollectorum non esse satis commodum ad cultum Divinum, & litterarum exercitia, quibus potuissent Ecclesiam, & animarum salutem adjuvare; neque exiguitatem Monasteriorum esse capaceam ob tantorum Fratrum habitationem; neque arctissimam Regula paupertatem esse sufficientem ad ipsorum sustentationem, à Summis Pontificibus dispensationem impetraverunt, ut divitias proprias in communi, & in Claustro viventes, possidere potuissent, & ita Apostolico Diplomate factum est, ut anno Domini 1380. nulla esset domus, quæ divitias, & prædia non possideret.

16. Gonzaga verò Ex-Generalis Observantinus de origine Seraph. Relig. par. I. tit. de Casarenorum initio &c. legitimis quibusdam causis noster Ordo sub Innocentio IV. Pontifice Max. circa annum à Mundi redemptione 1244. ab Ordinis verò institutione 35. & annuos redditus, & rerum immobilium dominium, ac proprietatem (incommunitamen) ex Pontificia dispensatione admisit, quo nemo clariùs fatetur Conventuales sub Innoc. IV. practicasse paupertatem
miti-

mitigatam, cum apertè afferat, quòd sub Innocentio IV. à quo emanavit nomen Conventualium, ceperint Minores possidere.

17. Quare non mihi videtur ex ullo capite ambigi posse de hac identitate Conventualium, cum, & ex Summis Pontificibus, & ex tam indubia, ac aperta ipsorum Scriptorum ex Observantinis confessione, hæc veritas proftet, quòd scilicet Conventuales sub Innocentio IV. vivebant in paupertate mitigata, quam profitentur hodierni Conventuales.

SECTIO DECIMA.

Etiamsi Conventuales antiqui non possedissent, hodierni non essent alii, seu diversi ab illis.

SUMMARIUM.

1. *Etiamsi Conventuales primi seculi non possedissent, adhuc essent iidem cum hodiernis:*
2. *Nam possessio inducit alteritatem, non alienitatem, remanetque identitas essentialis.*

3. *Essen-*

3. *Essentialia status Religiosi, & paupertatis
Claustralium declaratur.*
4. *Paupertas virtus religiosa non consistit in
indivisibili.*
5. *Non sunt essentialiter mutati Conventuales;*
6. *Estque doctrina periculosa, quae deducit
mutationes à ditescencia;*
7. *Cum & S. Romana Ecclesia possideat, nec
sit mutata,*
8. *Et ex justa causa licite inducantur varia-
tiones accidentales,*
9. *Etiam in iis, quae praecepta Evangelica
concernunt,*
10. *Et primitivis Sanctae Matris Ecclesiae.*
11. *In casu verò essentialia principali inten-
tioni salvantur.*
12. *Dicta epilogo clauduntur.*

1. **Q**UOD paupertas Conventualium ante annum 1517. non fuerit mitigata, nullus vel Conventualis, vel Observantinus potest asserere. Non Conventualis, nè mentiantur contra Bullas Pontificum. Non Observantinus, nè deducatur superfluitas Observantiae; nam si Conventuales, ut dispensati non incepissent possidere, fuisset superflua Reformatio, impotens ad
 aratio-

arctiorem super arctissimam paupertatem inducendam, ut supponeretur in tali casu. Jam satis igitur firma basi probationum est firmatum, & ex hoc, & ex sectione nona, quod Conventuales ante annum 1517. profitebantur paupertatem mitigatam, & possidebant stabilia.

Adhuc tamen, ut melius eluceat veritas, & patentius clarescat quam exili fundamento innitatur evasiuncula prærentata lubeat concedere non concedenda, dicendo, quod etiamsi Conventuales non possedissent ante annum 1517. adhuc tamen hodierni Conventuales non essent alii à Conventualibus Innocentii IV.

2. Non enim ex hoc, quod Conventuales incepissent possidere in communi sub anno dicto, bene deduceretur Conventuales esse alios à Conventualibus, qui supponerentur non possidentes; nam scholastico idiomate loquendo cum Philosophis, hæc non appellatur alienitas, sed alteritas, quia qui variatur accidentaliter fit alter, non alius; qui verò mutatur substantialiter, fit, & alius, & alter, & ex hoc in Conventualibus,

libus non fuisset facta mutatio essentialis, seu deperditio illius formæ, quæ est substantialis Religioni, scilicet paupertatis, quæ fuisset immutata tantummodo accidentaliter, per transitum ab esse intenso ad remissum, deficiente gradu, qui afficiebat Communitatem, & remanente eo, qui respiciebat particularitatem Fratrum, in quo consistit essentia paupertatis religiosæ, ut modò subdam cum Lezana &c. unde qui erant pauperes in communi, & in particulari, nunc sint pauperes in particulari, & dispensati in communi. Creverimus. Simus aucti rebus, jure possessu. Quid inde substantialibus Ordinis? Augmentatio, & accretio, non facit, quòd ego sim alius homo ab eo, qui natus sum, quivè fuerim trimulus, aut decennis. Sim alter: non sum alius, homo ille octuagenarius est substantialiter idem, qui erat puerulus, & filius ejusdem Patris, à quo natus est infans, cum accidentali diversitate stat substantialis indentitas. Petrus homo pauper, hæreditate fit dives? Fit alter, non alius. Est eadem familia, est eadem progenies, ante, & postquam adivit hæredita-

tem. Respublica Laconum dives in communi, non in particulari, Romana verò ditior & in communi, & in particulari, non differebant ex hoc in genere Reipublicæ, cum unaquæque essentialia haberet eadem.

Quæ verò substantia, & essentia nostri statûs Religiosi, dicit Eminentiss. Bellarminus Controves. to. 2. cap. 5. de Monachis lib. 2. cap. 5. *Essentia vite religiosa in tribus illis virtutibus, obedientia, paupertate, castitate, ab omnibus hujus temporis Religiosis constituitur*, ait ipse. Paupertas ve o statui Regulari essentialis, quænam sit, dicit Lezana, qui hujus paupertatis essentiam statuit in voluntaria rerum temporalium abdicatione, per quam Religiosus ipsarum proprietate privatur; unde sicuti per votum obedientiæ Religiosus usum suæ libertatis voluntati Superioris subjicit, ita per votum paupertatis omnem usum rerum temporalium voluntati Superioris submittit, solo usu facti sibi retento, quo rebus necessariis utitur dependenter à voluntate Superioris; ita ipse Lezana quaest. Regular. cap. 6. num. 2. & 3. cum Navar. to. 2. de Regular. Sanchez l. b. 7. in Deca

Decalog cap. 18. num. 25. Rodriguez to. 3. quest. Regu ar. quest. 29. art. 4. Hincque
 Conventuales, qui hanc paupertatem
 profitentur, sicut observabant in Reli-
 gionis exordio, essentialiter sunt iidem
 Conventuales, & ejusdem instituti, cu-
 jus erant in Ordinis principio.

4. Accessit quidem pontificia mitiga-
 tio, per quam accidentaliter est varia-
 ta paupertas, sed permanet immutata
 quoad essentiam, consistentem in expo-
 sitione particulari statuta per Doctores,
 & per Pontifices explicata. Non enim
 paupertas, quæ moralis est virtus de ge-
 nere temperantiæ, est deterioris condi-
 tionis, ac cæteræ virtutes, quæ quidem
 consistunt in medio (ut optimè philo-
 sophantur *Aristotiles 2, Ethic. cap. 6. &*
Scotus in 3. dist. 36.) non tamen in me-
 dio indivisibili, sic, quòd accessus, &
 recessus habitum moralem non remit-
 tant, seu non intendant usque ad at-
 tingentiam heroicissimi &c. sed & ipsa
 paupertas cum cæteris virtutibus gradi-
 tur circa medium divisibile, cum sua
 majoritate, & minoritate; unde sicuti
 ex hoc, quòd unus sit fortior, tempe-
 rantior, vel justior altero, non sequi-
 tur,

tur, quod in minùs forti, minùs temperanti, vel iusto, non sit fortitudo, temperantia, vel iustitia, sic ex eo, quod Observantinus se pauperiorem dicat Conventuali, non sequitur, quòd in Conventuali non sit sua paupertas, qua licet respectu non possidentis in communi, videatur minus pauper, tamen quia in particulari est ita non possidens, sicut erat in principio Ordinis, ex jam dictis, est etiam idem Conventualis qui tunc, & retinet essentialia paupertatis, quia caret dominio, proprietate &c. habet virtutem paupertatis in gradu statui Minoritico substantiali, seu essentiali scilicet carentiam domini.

5. Occurreret, quòd, qui de non possidente fit possidens, mutet conditionem, ut si Civis privatus ex hereditate sit Marchio; & consequenter Ordo mutata conditione non mitigatæ in mitigatam paupertatem, sit alius, nec amplius idem; Sed quid ad me de conditione, si causa maneat eadem, & eadem forma substantiali immutata, scilicet paupertate essentiali invariata, non sequitur diversitas essentialis, quod forte, &

tè, & de aliqua accidentalitate contendam? Et qui ante annum 1250. sub Innocentio IV. secundum mentem Gonzagæ incepimus possidere, quomodo, vel in quo mutamur anno 1517? Certè manemus iidem.

6. Sed sibi caveat à tali doctrina vir sanæ mentis; si enim possidens alius esset à se ipso non possidente, vel successor quia possidens, diceretur diversæ rationis ab antecessore non possidente, hac sola ratione possidendi, & habendi, enormissimo errori daretur occasio ex malè olenti doctrina. 7. Ecclesia enim, quæ post donationes Constantini, Ariperti, & Pipini possidet, & tamen prius non possidebat, non est alia ab ea, quæ fuit ante donationes, sed eadem, quæ primitivo tempore Apostolorum est fundata, ad nostram ætatem perseverat undequaquè *immutata*, nec ipsius identitati ullo modo offecit accidentalitatis transitus à non possidendo ad possidendum donata à præfatis Regibus, quia ipsius essentialitas ab hoc non desumitur, & petra, super quam est fundata, ex hoc non concutitur, de quo tamen posset Hæreticus dubita-

re, si admitteretur allata doctrina de a-
 lietate inducibili per dominium super-
 veniens, ut advertit Gabriel Faber Pa-
 risiensis in *Speculo cit.* 8. Quod identi-
 dem de Apostolica paupertate erit di-
 cendum, iis enim à Christo Salvatore
 præcipitur *Matthæi* 10. 10. *Nolite posside-
 re aurum, neque argentum, neque pecuni-
 am, quam tamen possident successores.*
 Episcopi, quos si quis diceret Aposto-
 lorum successores non esse, mentiretur
 in fidem; quia justa causa supervenien-
 te pro variatione accidentali, hæc non
 immutat substantiales rerum essentias,
 ut patet exemplo Apostoli Petri, om-
 nes enim Apostolos præceperat Do-
 minus *non portare peram in via, neque*
duas tunicas, neque calceamenta, ut ex
Matthæi 10. 10. & tamen 9. Petrus ca-
 ligis calceatus incedebat teste Angelo,
 qui ipsi à vinculis exsoluto dicit, *Præ-*
cingere, & calcea te caligas tuas. Actuum
 12. 8. Ità etiam de Ecclesia, nam licet
 fundaretur in tam arcta paupertate, ut
 Christus roganti quid agendum pro sa-
 lute dixerit: 10. *Si vis perfectus esse,*
vade, vende omnia, que habes, & da pau-
peribus. Matth. 19. 21. tamen tempore
 Apo-

Apostolorum, non datæ pauperibus pecuniæ, sed ad pedes Apostolorum positæ, & conservatæ pro Fidelium necessitatibus leguntur, *Actorum* 4. 32. ubi dicitur, quod qui convertebantur ad fidem, *Stabilia sua vendentes, afferebant pretia eorum, quæ vendebant, & ponebant ante pedes Apostolorum*; ac de iis, & similibus in sacris Ritibus, in regimine Ecclesiastico, aliisque possent millena afferri exempla: quæ tamen omnia sanctissimè facta fatebimur omnes.

II. In casu autem identitatis Conventualium, cum identitas Religionum desumatur ab identitate finis, & instituti ipsarum, finisque ultimus hujus in communi, & aliarum omnium Religionum sit Christianæ vitæ perfectio in charitate essentialiter consistens; finis verò non ultimus, & in particulari sit ordinatio ad vitam mixtam ex activa, & contemplativa, ut præ cæteris Theologis statuit Ludovicus Miranda in *Manual. Prælat. quest. 6. art. 1. & 2.* & media sint illa tria vota statui Regulari essentialia, quæ apud Conventuales (ut per dicta ex Lezana) sunt in statu pristina essentialitatis, licet in aliqua accidenta-

litate paupertas sit mitigata, consequenter remanet, & perseverat in sua identitate hæc Religio Conventualis, atque ideò in possessu pacifico suæ essentialitatis, atque antiquioritatis.

12. Quam quidem antiquioritatem (ut jam dicta dicendi fine restringam) probasse existimavero, & ex reprobatione assertorum D. Gratii, quæ vel non probare, vel æque pro me probare demonstravi; & ex consensu Scriptorum, qui ad annum 1350. vel 1400. reducunt Observantiæ initium, cum ante, anno 1220. inceperint Minores Conventuales, seu Minores de Communitate Ordinis, ut ibi dicit Concil. Constantien. sess. 19. Quod idem fatentur Auctores Observantini, qui institutam à Fratре Paulo de Trincis reformationem, unanimiter reducunt ad secundum sæculum Religionis; statuuntque tot Summorum Pontificum Diplomata adducta in sectione quarta, suadente ratione, quod omnis Reformator sit posterior reformato, nec possit restaurator reficere nisi id, quod prius fuerit à fundamentis erectum, vel filius esse coxtaneus patri, ac multò minus possit esse senior patre; unde nec

Obser-

Observantina Religio, quæ est filialis, possit esse antiquior Conventuali Religione matrice, cujus si daretur fundatio post annum 1517. nequit assignari Fundator à sic somniantes; Unde & quia antiquiores habet domus, & antiquiora Ordinis insignia, in Magisterio, Inquisitoratibus &c. & quia sub sua obedientia supra sæculum continuit Observantinos, quibus & Generales imposuit Vicarios, dignoscitur hæc Religio Conventualis pro antiquiori. Nec valet opponere, quod antiquioritas debeatur Minoribus, qui deserunt anno 1517. abeuntes vel in Conventuales, vel in Observantinos, non debeatur autem Conventualibus, qui cæperint anno 1517. cum ex Pontificiis Diplomatum datis sectione sexta, sit probatum, quod adhuc durent Minores illi, sic absolute, & antonomastice appellati, sintque iidem Conventuales, qui idcirco ante annum 1517. extiterint, ut patet ex antiquitate nominis Conventualium, concessi ab Innocentio IV. anno 1250. ab eoque desumpto, sicut nec implicasset talis nominis desumptio ab Ecclesiis Minorum, quæ primæ inter Mendicantes Conventuali-

tualitatem sunt assecutæ, ex ea Constit. Innocentii IV. ibi citata sect: 7. vel etiam à domibus potuisset appellatio desumi, quia tunc cæpere appellari Conventus, vel à vita collegiali, prout ab heremitica distingueretur, unde per annos subsequentes viguit nomen Conventualium in Ordine, licet rarò usitatum, in Constitutionibus tamen, & Scriptoribus Ordinis repertum. Ex quibus non repugnat cæteras Religiones matrices Mendicantium appellari Conventuales, imò sic appellatas à Sixto IV. apparet ex data ipsius Bulla; nec sunt duo genera Conventualium inter Minores, quorum aliqui possederint, alii verò nequaquam, cum ab Ordinis primordio inventas inter Minores Pontificias dispensationes, & paupertatis mitigationes probent, & tot Pontificum Constitutiones datæ sectione nona, & etiam ipsi Observantini Scriptores ibidem citati. Imò etiamsi Conventuales sub Innocentio IV. non possedissent, nunc possident, adhuc essent iidem, quia ex Doctoribus datis sectione decima, atque rationibus, in essentialibus non differunt hodierni Conventua-

ventuales ab antiquis, cum eadem paupertas in particulari fervetur, quæ per Summos Pontifices est mitigata in communi.

E quibus omnibus probata identitate Conventualium nunc existentium cum antiquis Minoribus; probata antiquitate nominis Conventualium; probata recentioritate Observantium, incipientium centum annis, & ultra, post Conventuales, non remanet locus ambigendi de Conventualium antiquioritate, luce meridiana clariori, totque rationibus, & auctoritatibus fulta, quot pro suæ ætatis majoritate in filiam producat quælibet
Mater.

* * *

* *

*

INDEX

INDEX SECTIONUM,
& eorum, quæ ipsis in fine Opusculi,
fuere apposta.

DE Antiquioritate Franciscana, pa-
gina I.

SECTIONO I.

Levi examine perpenduntur quædam
clausulæ adversantes pag. 5.

SECTIONO II.

Antiquioritas asseritur Conventualibus à
Scriptoribus externis pag. 11.

SECTIONO III.

Antiquioritas Conventualium compro-
batur confessione, & consensu Scri-
ptorum ex Ordine Observantiæ
pag. 22.

SECTIONO IV.

Per Romanorum Pontificum Constitu-
tiones asserita antiquioritas ultra an-
num 1517. evidentissime protrahitur
pag. 30.

SE-

SECTIO V.

Eadem antiquioritas Franciscana Conventualibus adjudicatur rationibus

pag. 36.

SECTIO VI.

Quòd antiqui Minores non desierint, & quòd Conventuales hodierni vocantur antonomasticè Minores

pag. 54.

SECTIO VII.

Astruitur antiquitas nominis Conventualium

pag. 72.

SECTIO VIII.

Ex dictis, cæteros primos Ordines Mendicantium appellari Conventuales non incongruit

pag. 98.

SECTIO IX.

Non sunt duo genera Conventualium inter Minores, sed hodierni sunt iidem, ac Conventuales Innocentii IV

pag. 102.

SECTIO X.

Etiamfi Conventuales antiqui non possedissent, hodierni non essent alii, seu diversi ab illis

pag. 114.

FINIS.

